PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the Pres't, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... $3.00
Za New York celo leto.... $7.00
Za inozemstvo celo leto... $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 151. — ŠTEV. 151. NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 29, 1921. — SREDA, 29. JUNIJA, 1921. VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

S KONVENCIJE DELAVSKE FEDERACIJE

KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE BO NAPROSILA KONGRES, NAJ PRIZNA IRSKO TER POSLALA LLOYD GEORGE-U PROTEST.

Denver, Colo., 28. junija. — Organizirano delo bo pozvalo predsednika Hardinga, njegov kabinet in kongres, naj uveljavi priznanje irske republike ter bo protestiralo pri angleški vladi proti "brutalnemu in neciviliziranemu vojevanju, katero se vojuje na Irskem."

Soglasno z navodili konvencije tekom preteklega tedna, je eksekutivni svet Ameriške delavske federacije avtoriziral predsednika Gompersa, da se takoj loti irske zadeve z vladnimi uradniki.

Svet je tudi avtoriziral neposredno odpošiljatev sporočila na angeškega ministrskega predsednika Lloyd George-a in njegov kabinet, v katerem se bo protestiralo proti kampanji "nasilja in uničevanja na Irskem".

Vprašanje bodočih odnošaejv z Mednarodno federacijo strokovnih unij se je zaenkrat potisnilo na stran. Glasi se, da se ne bo za enkrat vprizorilo nikakega nadaljnega napora, da se dovede do reformacije v evropskem delavskem gibanju in med tem časom se bo prekinilo odnošaje z internacijonalo.

Presednik Gompers je dobil navodilo, naj pošlje predsedniku Hardingu in kongresu poziv za sprejem Johnson-Nolan predloge, ki določa plačo nič manj kot po tri dolarje na dan za vse zvezne uslužbence.

Eksekutivni svet bo tudi protestiral proti nadaljnemu povišanju pristojbni poštnih pošiljatev drugega razreda, ki naj bi bilo uveljavljeno dne 1. julija. Kongres se pozivlja, naj razveljavi to škodljivo zakonodajo, ki je bila sprejeta por pretvezo vojnih davkov. Obenem se ga prosi, naj preišče celo poštno službo in poštne pristojbine.

Svet se je odgodil do 22. avgusta, ko se bo zopet sestal ali v Washingtonu ali pa v Atlantic City.

Presednik Gompers je dobil navodilo, naj pripravi načrte, da se stavi v čim najkrajšem času celi zakonodajni program Ameriške delavske federacije pred kongres. Ta program zahteva vladno lastninstvo ter demokratično obratovanje železnic ter zvezno kontrolo veleklavničarske industrije.

Vprizorilo se bo tudi napore, da se prepreči zakonodajo, o kateri misli delavstvo, da bi imela za posledico oslabljenje in uničenje delavskega departmenta.

SEMENOV NAMERAVA VSTANOVITI NOVO VLADO.

Vladivostok, Sibirija, 27. junija. — Kot znano, se je pripeljal v tukajšnje pristanišče protiboljševiški voditelj general Semenov, toda oblasti mu niso pustile da bi se izkrcal. Zadnjo noč je pa s parnika neznanokam izginil.

Pravijo, da namerava osnovati v Sibiriji novo vlado.

NEZNANEC JE HOTEL VDRETI V PILSUDSKIJEVO STANOVANJE.

Varšava, Poljska, 28. julija. — Včeraj zvečer je hotel neki neznanec vdreti v Belvedere palačo, kjer stanuje drž. načelnik, general Pilsudski. Ker ga niso pustili notri, je pričel streljati ter ranil dva policista. Pozneje so ga premagali ter ga odvedli v zapor. Dozdaj še ni bilo mogoče dognati, kdo je ta vsiljivec.

URAVNAVA ZADEVE VILNE.

Ženeva, Švica, 28. junija.. — Načrt za rešitev spora, tikajočega se Vilne, ki bi bil spremljiv tako za poljske kot litvinske delegate, je bil predložen svetu Lige narodov tekom včerajšnega popoldneva od strani **Paul Hymansa,** zastopnika Belgije v svetu.

Načrt naj bi napravil iz Vilne avtonomno občino v notranjosti fedralne Litvinske. Poljaki so zadovoljni s tem, da spravijo čete generala Sellgouskija iz Vilne in Litvinci so privolili v to, da se posvetujejo s prebivalci Vilne glede tozadevne uravnave.

Svet je sklenil imenovati visoko komisijo, da bo skušala spraviti domov ali nanovo porazdeliti 2,000,000 ruskih beguncev; a pod pogojem, da dajo prizadete dežele na razpolago 250,000,000 frankov, ki so potrebni v ta namen. Domneva se, da bo mogoče del tega denarja spraviti skupaj s pomočjo različnih ruskih skladov, ki so deponirani na različnih krajih. Svet je tudi sprejel jamstva Aland otočja, katera je sestavil skupni komitaj Švedov in Fincev. Svet smatra, da je tem potom zadeva rešena na zadovoljiv način.

M. Viviani je pozval komisijo za razoroženja, koje prdesednik je, naj se sestane dne 16. junija v Parizu.

D'ANNUNZIO ZOPET ROGOVILI.

Reka, 28. junija. — Bivši D'Annunzijevi legionarji, ki so včeraj zavzeli pristanišče Baroš, so začeli obstreljevati most med Reko in Sušakom, katerega branijo laški bersaljerji. Štirje D'Annunzijevi legionarji so bili mrtvi, nekaj jih je bilo pa ranjenih.

VCEPLJENE ŽLEZE IMAJO VELIK USPEH.

London, Anglija, 28. junija. — Neka brzojavka iz Tokio poroča, da se je veliko starih možkih, katerim so vcepili živalske vratne žleze, "pomladilo".

Na tokijski univerzi je bilo vcepljenje v 5134 slučajih uspešno. —

MAROKANCI PORAŽENI OD ŠPANCEV.

Madrid, Španska, 28. junija. — Visoki komisar za Maroko poroča o nadaljnih bojih med španskimi četami in domačimi rodovi, soglasno s katerimi poročili so španske čete zasedle vas Beni-Lait, kjer obvladuje sedaj artilerija Benairos in druge naselbine v okolici.

Domači oddelki so pomagali Špancem, na kojih strani so bili trije častniki težko ranjeni.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobé Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: **Stari potni list, delavska** ali **vojaška knjižica, krstni list** in **domovnica.**

Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(Advertisement)

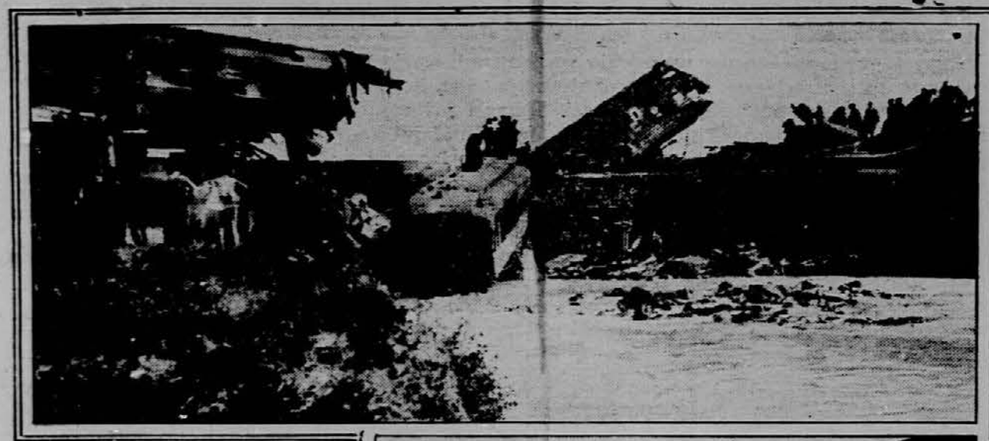

STRASNA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Preko Cottonwood Creek v Nebraski vodi železniški most, ki je pa tako napravljen, da se dvigne v slučaju, da hoče iti kak parnik pod njim. Ko je pred par dnevi vozil vlak Northwestern železnice preko, se je most nenadoma dvignil. Posledica tega je bila, da se je Pullman voz prelomil na dvoje. Polovica je padla v vodo, polovica je pa ostala na tračnicah. Pet oseb je bilo mrtvih, petintrideset pa nevarno ranjenih.

MORILNA ZADEVA V KENTUCKY-JU

Šerif je prepričan, da je Lawrence v napadu trenutne blaznosti umoril svojo in družino soseda.

Mayfield, Ky., 28. junija. — Skrivnost še nadalje ogrinja žaloigro, ki se je završila na farmi Ernest Lawrencea v bližini tukajšnega kraja v soboto ponoči, ko je enajst oseb izgubilo življenje ter so bila njh trupla skoro popolnoma vpepeljena v poslopju, ki je bilo očividno prepojena s petrolejem.

V ravvalinah hiše se je našlo le posamezne dele njih trupel. Vse ostanke s spravilo v eno krsto ter jih pokopalo na Maplewood pokopališču danes popoldne.

Pred pogrebom sta te ostanke preiskala šerif Marion McCain in coroner Mettit in oba sta sporočila, da nista bila v stanu najti ran krogelj ali kakih drugih ran, ki bi kazale kak drugih vzrok smrti kot on, povzročen od ognja. V hiši se je našlo sekiro in strelno orožje, kar je dovedlo v pričetku uradnika do mnenja, da je bila ta ali ona žrtev ubita s sekiro, kaka druga pa ustreljena.

Šerif McCain je objavil pozno včeraj zvečer, da ni izpremenil svoje teorije, ki se je glasila, da je Lawrence v napadu hipne blaznosti ubil svojo ženo, svoje tri otroke ter navzoče goste v hiši, Otis Drew, njegovo ženo in tri otroke ter Delmer Drew-a, brata prejšnega. Šerif je rekel, da kažejo znaki, da je prepojil Lawrence sobo, v kateri so se nahajale žrtve, prižgal nato ter umoril konečno samega sebe.

Mrs. Lawrence n Drew sta bili sestri in sosedje pravijo, da sta imeli že dolgo časa navado izmenjavati obiske koncem tedna. Neko poročilo danes se je glasilo da je pred nekaj leti neki policist v Mayfield udaril tekom nekega spora Lawrence-a po glavi s krepeljeem in da je od onega časa naprej kazal od časa do časa znake duševne obelosti. Šerif McCain pa ni bil v stanu izvedeti, če je ta povest resnična ali ne.

Šerif je nadalje izjavil, da ga spravljajo v zadrege nekatere strani slučaja. Težko mu je bilo vrjeti, da bi mogel en človek napasti deset ljudi med katerimi so bili najmanj trije odrasli in v polni posesti svojh zmožnosti ne da bi vsaj eden teh zbešal. Poslušal je teorije, ki so se gibale od nameravano vprizorjenega in pripravljenega umora pa do slučajne nesreče, a konečno je ostal pri svoji lastni, čeprav priznava, da je le teorija, soglasno s katero je Lawrence naenkrat zblaznel ter izvršil strašno dejanje.

ČISTO SOGLASJE GLEDE MIROVNE RESOLUCIJE

Poslanska zbornica bo jutri glasovala o kompromisni predlogi, senat pa par dni pozneje.

Washington, D. C., 28. junija. Republikanski voditelji v senatu in poslanski zbornici so se zedinili glede kompromisnega načrta Knoxove in Porterjeve resolucije.

Jutri se bo vršilo o tem sporazumu glasovanje v poslanski zbornici, v senatni zbornici pa nekaj dni pozneje.

Kompromisna predloga zahteva, naj se proglasi konec vojnega stanja, dočim je prejšnja predloga zahtevala, naj se sklene mir.

Washington, D. C., 28. junija. Senator King iz Utah je stavil resolucijo, ki zahteva, naj se takoj sklene separaten mir z Nemčijo.

Po njegovem mnenju naj bi Nemčija priznala vse interese in pravice Amerike, katere so ji zagotovljene po versaillski mirovni pogodbi.

DUNAJSKI LEKAR. USLUŽBENCI ZAŠTRAJKALI.

Dunaj, Avstrija, 28. junija. — Skoraj vsi uslužbenci dunajskih lekarn so zaštrajkali. Pravijo, da ne odnehajo prej, dokler ne bo njihova industrija nacijonalizirana. —

BIVŠI DRŽAVNI PRAVDNIK BONAPARTE JE MRTEV.

Baltimore, M., 28. junija. — Včeraj je umrl tukaj Charles J. Boaparte, ki je bil začasa Roosevelteve administracije generalni državni pravdnik. Star je bil sedemdeset let.

TUDI BOLNIKOM JE PIVO PREPOVEDANO

Predloga, ki prepoveduje pivo v zdravilne svrhe, bo seveda tudi takoj sprejeta v senatu.

Washington, D. C., 28. junija. Hitre akcije glede Willis-Campbell pivske predloge od strani senata je pričakovati, potem ko je poslanska zbornica sprejela to predlogo z 256 glasovi proti 93.

Suhači imajo v senatu najbrž prav tako močno oporo kot so jo imeli v poslanski zbornici in vsa znamenja so kazala danes, da bo odredba sprejeta še pred koncem tega tedna.

Predloga je prvi amendment k Volsteadovi postavi ter je njen namen zamašiti "luknjo" v prvotni postavi, ki soglasno z odločitvijo generalnega pravdnika Palmerja dovoljevala zdravnikom predpisovanje piva kot zdravila.

Willis-Campbell predloga ne prepoveduje le absolutno piva kot medicine, temveč daje tudi prohibicijskemu komisarju polnomoč, da omeji število receptov za žganje na sto za vsakih devetdeset dni za vsakega zdravnika. Napravila bo tudi konec vsakemu izdelovanju in importiranju opojnih pijač v to deželo dokler ne bo zaloga, ki se nahaja v deželi pod vladnim nadzorstvom v nepitne svrhe izčrpana.

Prohibicijo se bo tudi s silo izvedlo na Havajskem in Virgin otočju, soglasno z določbami te predloge.

Glasovanje v poslanski zbornici je predstavljalo prvo preiskušnjo sile in glasovanje je pokazalo, da so suhači močnejši kot so bili kedaj poprej. Dve-tretinska večina je bila potrebna. Štiri ure burne debate so potekle pred glasovanjem, ki je bilo pogosto prekinjeno od klicev onih, ki so podpirali zakonodajo: Prenehajte klepetati ter glasujte!

STAVKA ANGLEŠKIH PREMOGARJEV URAVNANA

PREMOGARJI IN LASTNIKI ROVOV SO SE DOGOVORILI GLEDE POGOJEV ZA PLAČE, NA TEMELJU VLADNE PODPORE ZA INDUSTRIJO. — BOJ JE BIL DOLG.

London, Anglija, 28. junija. — Stavka angleških premogarjev, ki se je vršila od 1. aprila tega leta naprej, je bila uravnana, kot je bilo oficijelno objavljeno danes popoldne.

Glasi se, da bo ministrski predsednik Lloyd George še danes popoldne naprosil parlament, naj odobri dovolitev $48,600,000 podpore za premogarsko industrijo.

Premogarji bodo splošno zopet pričeli z delom naslednji ponedeljek, če bo parlament odobril to podporo. Vlada je ponudila to podporo pred tedni nazaj, a je svojo ponudbo umaknila, potem ko so premogarji odklonili predlog lastnikov rovov, tikajoč se uravnave.

Splošno se glasi, da je predložitev vprašanja podpore pred parlament le stvar formalnosti in da bo parlament brez dvoma odobril to podporo.

Lloyd George se je danes posvetoval s člani svojega kabineta glede nove ponudbe podpore. Zastopniki lastnikov rovov in Premogarske federacije, ki so se sestali tukaj tekom preteklega večera, so sklenili dejanski dogovor glede vprašanja plač, a ta dogovor je bil napravljen odvisnim od dovolitve vladne podpore.

Lastniki rovov in zastopniki premogarjev so danes zopet razpravljali o položaju, vendar pa ni bilo dosti na dnevnem redu, kajti čakali so v glavnem le na odgovor vlade glede dovolitve podpore.

Voditelji premogarjev so izjavili tekom pretekle noči, da bi bila uravnava premogarske stavke, ki se je pričela dne 1. aprila, nemogoča brez vladne podpore. Izjavili so, da bi angleški premogovniki mogoče počivali še nadaljne tri mesece, če bi vlada ne hotela zopet vzeti v pretres vprašanja vladne podpore za premogarsko industrijo.

Prav posebno živahna izmenjava besed se je vršila, ko je kongresnik Hill, republiknec iz Marylanda, obdolžil Wayne B. Wheelerja, glavnega pravnega zastopnika Anti-salonske lige, da je on sestavil predlogo. To je zanikal kongresnik Foster, republikanec iz Ohio.

Kongresnik Kahn, republikanec iz Californije, je rekel, da bi imel marsikateri član, ki je glasoval za predlogo, rad čašo mrzlega piva pri svojem obedu.

— Več mož je v tem kongresu, — je dostavil, — ki glasujejso za prohibicijo ter popijejo več v enem dnevu kot jaz v enem letu, čeprav glasujem jaz proti njej.

Kongresnik Yates, republikanec iz Illinoisa, je rekel, da je bil izvoljen z večino več kot 700,000 glasov, potem ko je glasoval za Volsteadovo postavo. Kongresnik Burke iz Penasylvanije pa je najo odvrnil z izjavo, da je bil izvoljen z večino več kot en miljon glasov, potem ko je glasoval proti Volsteadovi postavi.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

VULKAN STROMBOLI JE ZAČEL ZNOVA BRUHATI.

Rim, Italija, 28. junija. — Vulkan Stromboli na severni obali Sicilije je začel zopet bruhati. Najprej je bilo čuti veliko eksplozijo, zatem se je pa začela valiti lava po obronku. Ljudje so še pravočasno pobegnili na varno.

18,000 NEZAPOSLENIH V SCHENECTADY, N. Y.

Schenectady, N. Y., 28. junija. V tukajšnjem mestu je nezaposlenih osemnajst tisoč možkih, soglasno s poročilom biznes agenta City Employes unije.

SEDEM NASILNIH SMRTI V DRUŽINI.

Wheeling, W. Va., 28. junija. — Sedem otrok zakonskega para Charles Hilton iz Wheelinga je umrlo nasilne smrti v teku petnajstih let. Zadnja nesreča se je završila včeraj, ko je John Hilton, star trinajst let, utonil v Ohio reki.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	$2.35	1,000 kron	$ 7.50
400 kron	$3.10	5,000 kron	$37.25
500 kron	$3.85	10,000 kron	$74.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	$ 3.00	500 lir	$26.50
100 lir	$ 5.50	1000 lir	$52.00
300 lir	$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	$ 2.75
5,000 nemško-avstrijskih kron	$ 12.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	$ 24.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	$117.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York
(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street. Borough of Manhattan. New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko		Za New York za celo leto	$7.00
in Canado	$6.50	za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Denar brez podpisa in naslovnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja, naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 8576

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL 444 NEW YORK CITY

BARANTANJE.

"Te dni se je sešel v Chicagi glavni odbor S. S. P. Z.

"Glavni predsednik zveze je sklical kar na svojo pest sejo glavnega odbora ne oziraje se na pravila, z namenom, da se odstavi tajnika in blagajnika S. S. P. Z.

"Odstaviti jih namerava za to, ker nista hotela oddati zvezinega premoženja S. N. P. Jednoti.

"Kot se sliši, bosta tajnik in blagajnik S. S. P. Z. dokazala na sodniji, da je pogodba za združenje nepravilna, in lahko bi se pripetilo to kar se je že prej, da se bo še S. D. P. Z. iz Conemaugha selila nazaj.

"To novo razkritje združevalne pogodbe bo mogoče članom ene ali druge organizacije v veliko vslugo in korist. Za sedanje grajanje bosta omenjena uradnika, mogoče nekoč žela veliko priznanje.

"Najnovejše poročilo se glasi, da je seja glavnega odbora S. S. P. Z. odstavila tajnika William Rusa in blagajnika John Kalana. Pripeljali so s seboj z avtomobilom predsednika in tajnika S. N. P. J. in odvetnika, toda kljub temu sta Rus in Kalan ostala pri svojih pisalnih mizah in delala nemoteno svoje posle naprej.

"Kot se sliši, so šli vsi z dolgimi nosovi vsak s svojo pot in če jih očka, diktator — prmajdunaj, ne reši blamaže, bo za 700 slov. socijalistov slab izid.

"Treba bo tuhtati nekaj novega.

"Narod čimdalje bolj spoznava pijavke, ki so ameriške Slovence pripravile ob $60,000 in prišel bo čas, da bo znjimi obračunal kot se spodobi."

*

To je sporočil prijatelj našemu listu.

V imenu teh, ki nočejo biti osleparjeni, mu izrekamo javno zahvalo.

—k.

Zakoni o delavskih odškodninah v Združenih državah

Zakon v državi Michigan.

Odbor za industrijalne nezgode (Industrial Accident Board) države Michigan je edina pristojna oblast, ki ima opravljati z vzakonitvijo, izvršitvijo itd. kompenzacijskega zakona v državi Michigan. Sedež tega odbora se nahaja v Lansing, glavnem mestu michiganskem. "Board" drži svoja zaslišanja skoraj v vsakem mestu te države, navadno na dotični sodniji (Court House). Prizadete stranke se po navadi obveščajo deset dni naprej, v katerem mestu se bo vršila razprava o spornih slučajih.

Odškodljive poškodbe.

Do odškodnine vpravičujejo vse poškodbe, povzročujoče nesposobnost do zaslužka polne mezde za dobo vsaj enega tedna, ali pa smrt, nastalo tekom dela ali vsled istega izvzemši, ako je nezgoda nastala vsled samolastne volje poškodovanega delavca. Te določbe se ne tičejo domačih služabnikov in poljedelskih delavcev, ali oni imajo pravico nastopiti pravdno pot za poškodbe, nastale tekom izvršenja svoje dolžnosti.

Katere obrti spadajo pod kompenzacijski zakon?

Vsi zaposlenci, vštevši inozemce in maloletnike, ki smejo po zakonu delati, kakor tudi vsi državni in občinski uradniki. Vse obrti, ki imajo enega ali več uradnikov, spadajo pod ta zakon vsled lastne izbere ako so namreč sklenili, da se podvržejo temu zakonu. Prisilen je pa zakon le glede državnih in občinskih uradnikov. Vse breme odškodninskih plačil počiva popolnoma na delodajalcu.

Posmrtnina.

Osebe, ki so bile popolnom odvisne od zaslužka ponesrečenega delavca, dobivajo tedno plačilo, enako 60 odstotkov pokojnikove povprečne plače, ali ne manj kot $7.00 in ne več kot $14.00 na teden za dobo 300 tednov. Ako so bili dotičniki le deloma odvisni od pokojnika, so upravičeni le do preostanka, to je, ako dotičnik zasluži $10.00 na teden, in kompenzacija znaša $14.00 na teden, on je upravičen do $4.00. Ako ni pokojnik zapustil nikakih odvisnih oseb, izplačujejo se stroški za poslednjo bolezen in pogreba do največjega znaska $200 in še povrh stroške za zdravniško oskrbo. Plačila otrokom prenehajo s 16. letom, izvzmeši ako so otroci duševno ali telesno nesposobni za zaslužek. Nikaka odškodnina se ne izplačuje poškodovancu, ako ni bil onesposobljen za vsaj teden dni; ako onesposobljenost traja čez to dobo, odškodnina začenja osmi dan po poškodbi. Ako pa onesposobljenost traja dalje kot šest tednov, se izplačuje odškodnina začenši od prvega dne poškodbe.

Kompenzacija za onesposobljenost.

Izplačujejo se stroški za zdravniško oskrbo in bolnišnico za prvih devetdeset dni po poškodbi. Za popolno onesposobljenost dobiva poškodovanec tedenska plačila, enaka 60 odst. svojega zaslužka ali ne manj kot $7.00 in ne več kot $14.00 na teden, in ne za daljšo dobo kot 300 tednov od dneva poškodbe, pri čemur skupna odškodnina ne sme presegati $6000.

V slučaju delne onesposobljenosti dobiva isto odškodnino.

Za nekatere posebno omenjene poškodbe izplačuje se tudi 60 odstotkov zaslužka za dobo, posebej določeno za vsako tako poškodbo.

Po šestmesečnem plačilu odškodnine v tedenskih obrokih se smejo spremeniti tedenska plačila v enkratno skupno plačilo ostale odškodnine.

Za slučaj delodajalčevega bankrota ima odškodnina prednost pred drugimi dolgovi.

Ako se prizadete stranke ne morejo sporazumeti, smejo zahtevati, da Industrial Accident Board imenuje razsodnike, katerih odločitev je podvržena odobritve "Board-a". Tolmači pri razpravah so brezplačni. Ni treba najeti nikakih odvetnikov. Uradniki Boarda dajajo delavcem posebne formularje in jim pomagajo izpolniti jih.

* * *

Inozemcem se priporoča, da se obrnejo na društva za pravdno pomoč (Legal Aid Bureaus), ki se nahajajo v sledečih mestih države Michigan in ki so popolnoma brezplačni: **Detroit, Mich. Legal Aid Bureau, 518 Moffat Bldg., Grand Rapids Legal Aid Bureau, 55 Barklay Ave.** Tudi v drugih mestih se nahajajo enaki uradi, katerih naslov je lahko dobiti v lokalnem "telefon directory".

Iz Slovenije.

Dobro se obnaša bankam.

Čisti dobiček Ljubljanske kreditne banke znaša skoraj 10 miljonov kron. Izplačala se bo 12½-odstotna dividenda.

Jugoslovenska banka v Osijeku je naredila pretečeno leto 21 miljonov kron čistega dobička in bo izplačala svojim delničarjem 15-odstotno dividendo.

Prvo hrvatsko delniško društvo za trgovino z železnino, ki ima svojo podružnico v Kamniku na Gorenjskem, izplačuje letos 16-odstotno dividendo.

Cvete kupčija bankam, pa se nekateri še čudijo, kako to, da se more govoriti o bankokratih. No, številke govoré dovolj jasno in kdor teh ne vidi, je slep.

Električni tok.

Iz Ptuja poročajo: Ker se ljudje jako zanimajo za to, ali dobimo električni tok ali ne, naznanjamo, da bo sklicano zborovanje vseh zastopnikov okrajev in mest na progi Maribor-Ptuj-Ormož-Varaždin v to svrho, da se bo dognalo natančno, kako bi se dala električna moč najceneje dobiti in napeljava čim prej izgotoviti. Za to zadevo sta potrebna vsestransko razmotrivanje in dogovor.

Razveseljiv napredek našega sadjarstva

daje našim kmetovalcem precej upanja, da si bodo tudi z dohodki te stroke lahko izboljšali svoje gmotne razmere. Toda to upanje bo v zadostni meri uresničeno šele tedaj, če se bomo z večjim zanimanjem in večjim veseljem oprijeli sadjarstva., če bomo pridelali še več in boljšega blaga, če bomo znali s pridelkom bolje ravnati in ga kolikor le mogoče dobro spravljali v denar. Tako piše "Kmetijski list" ter nadaljuje: Bodimo odkritosrčni in priznajmo, da smo v tem oziru še precej zaostali in da nam je torej v marsičem potrebno kreniti na boljšo pot. Predvsem nam je treba več vzpodbude za sadjarstvo in več pouka, kajti potem ni nemogoče, da dosežemo tudi mi kdaj v tej stroki vsaj približno tako stopnjo, kakoršno so dosegli na primer na Češkem, v Švici, v Nemčiji ter drugod. To lepo in hvaležno nalogo si je naložilo "Sadjarsko društvo za Slovenijo", ki se je pred kratkim vstanovilo v Ljubljani. To društvo namerava delovati za povzdigo sadjarstva s prireditvijo poljudnih predavanj in poučnih tečajev po deželi z razmnožitvijo najbolj priporočljivih vrst, z vstanovitvijo večjih drevesnic, z dobavo najpripravnejšega sadjarskega orodja in drugih potrebščin. Društvo je že tudi začelo izdajati "Slovenskega sadjarja", ki je že pred vojno izhajal sedem let in je še marsikateremu sadjarju dobro znan po svoji mnogovrstni, prav primerni in izvrstno urejevani vsebini.

Tečaj za lovske in gozdne čuvaje in za pouk v ribarstvu.

V Kostanjevici na Dolenjskem se je od 1. do 8. junija pri ondotnem gozdnem oskrbništvu vršil tečaj za gozdne in lovske čuvaje in tekom tega tečaja tudi pouk o ribarstvu. Sporazumno z gozdarskim oddelkom dežele se je določilo, da se tega pouka lahko vdeleže tudi ribiški čuvaji in sploh interesenti, ki se zanimajo za ribarstvo in ribogojstvo. Poverjeništvo za kmetijstvo je namenilo petim vdeležencem podporo po tristo kron.

Državna drevesnica v Ptuju

se namerava vstanoviti. S tem bo ustreženo vsemu prebivalstvu, ki išče sedaj povsod sadna drevesa, katerih pa ni dobiti. V drevesnici se bodo gojila sadna drevesa najboljše kakovosti in plodovitosti.

Regulacija Pesnice.

Iz Ptuja poročajo: Regulirani del Pesnice se je popravil in nasadilo vrbje, kajti vrbje brani, da voda obrežja ne razdira, zato se ga ne sme ruvati ali poškodovati. Vsakdo, ki se ne bo ravnal po svarilu bo strogo kaznovan. Kadar bosta državni proračun in v njem določena postavka za regulacijo Pesnice sprejeta, takrat se bo pričelo takoj z nadaljevanjem nove regulacije.

Puškarska industrija v Sloveniji.

Ker je za Jugoslavijo koroški plebiscit nesrečno izpadel,, so bili slovenski puškarji v Borovljah (Ferlach) prisiljeni, se izseliti in prenesti svojo puškarsko obrt v drug kraj — v Jugoslavijo. Kot svoje novo bivališče in industrijsko središče so si izbrali prijazno mesto Kranj, kjer so se združili v zadrugo z imenom "Puškarna v Kranju". Puškarna si je nabavila najmodernejše stroje, izdelovala bo lovske puške po boroveljskih in najmodernejših svetovnih vzorcih ter vsa v puškarsko obrt spadajoča popravila, kakor tudi predelavo sistemov pušk. Puškarna ima v zalogi vsakovrstno orožje, revolverje, pištole, municijo vseh vrst in vse druge lovske potrebščine. V Kranju se bosta vstanovili državna strokovna puškarska šola in državna preiskuševalnica pušk. S prenosom sedaj prve in edine puškarske obrti v Jugoslavijo se je napravil zopet korak dalje v napredku naše industrije.

Žitni trg.

Ljubljanski "Domoljub" piše: Inozemstvo se je zanimalo za našo koruzo, ker pa cene še vedno niso padle, ni prišlo do kupčije. Niti pšenice se ni prodalo, pa tudi povpraševanj ni bilo nobenih iz tujine, veliko domačih mlinov pa stoji. Po moki je povpraševanje, in sicer za domačo porabo. Opaža se, da moka št. 0 izginja. Izvoz je otežkočen, ker je ameriška moka v Avstriji cenejša od naše. Največje povpraševanje je po ovsu.

Cene v Mariboru za 1 kg:

Volovsko meso I. vrste 30 K, II. vrste 28 K, kravje, bikovo in jančevo 24 K, telečje I. vrste 30 K, II. vrste 28 K, svinjsko I. vrste 44 K, II. vrste 32 K, sveža slanina 42 do 48 K, suha 52 do 76 K. suho meso 42 do 46 K, pšenica 10 K, ječmen 6 K, oves 5 K, koruza 6 K, ajda 6 K.

Tožba iz Črnega grabna.

Rajna Avstrija je pošiljala vsak dan poštni voz po celem Črnem grabnu; v Trojanah je bilo celó križišče poštnih zvez. V prosvitljeni SHS pa od Litkovice do Vranskega ni nobene zveze. V Trojane bo menda pešpot iz Motnika nosil pošto ali pa jo s polžem vozil. In vendar smo dali včasih za znamko grš, danes pa cel goldinar. Prišli smo tako na psa, da sta nam samo eksekutor in pa šintar ostala še zvesta.

Hmeljski nasadi na Štajerskem.

Iz Savinjske doline poročajo, da se more stanje hmeljskih nasadov označiti kot prav dobro. Rastlina je dospela do polovice, tuintam celó do dve tretjini hmeljskih drogov, se razvija prav krepko, je zdrava in brez vsega mrčesa. Vreme je razvoju rastline najugodnejše. S hmeljem zasajeno ozemlje se nekoliko povečalo.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. junija zvečer je preminul Mihael Oblak, sprevodnik južne železnice v pokoju. Rojen je bil na Vrhniki dne 26. septembra 1823 in je torej dočakal starost 97 let. Kot tak je bil starosta vseh železniških uslužbencev. Bil je vedno mož poštenjak.

Dne 3. junija je preminula gdč. Ljudmila Schubert. Bila je več kot 30 let skrbna vzgojiteljica v otroškem zavetišču pri sv. Florijanu. Zadnja leta je uživala skromno pokojnino in kot predsednica Elizabetne konference v

Peter Zgaga

Kmalo zatem ko je bila prohibicija uveljavljena, so bili tudi napisi, ki se pijače zadevajo, prepovedani.

Tako vidite naprimer na marsikaterem salonu zlato besedo "Rupperts", nadaljna zlata beseda, ki se je poleg nje blestela, je pa s tinto prekrižana.

Postavi je zadoščeno, napis je pa jasno vabilo žejnemu popotniku:

— Ne glej na tablo in križanja na nji. Stopi notri in dobil boš, česar še nismo križali.

* * *

Iz dobe kislobe.

Vse se kisa:
češplje v kadi,
Jack v sodu.
Samo to ji ni pogodu
in ni prav čikeški vladi,
ker je vsak dan nova lisa
v tistem, kar so zamešali —
grda in strupena lisa.
Mesto, da bi v javnost dali
res kaj, kar je stoprocentno,
vse allright in vse solventno —
drugim greh očitajo,
svoje z brozgo pitajo.

* * *

Gospodični v Sea Cliff.

Resnično ljubi ženska le enkrat, in če ni bil ljubimec dosti vreden, ga ne bo nikdar pozabila.

Ljubezen ženske se poraja polagoma, komaj vidno. Možki je pa kot slama.

Iz prve iskrice mahoma nastane požar.

Ženska najbolj sovraži tistega, ki vedno govori o poljubih — ničesar drugega kot govori.

Nobene ženske ne skrbi, da bi morala umreti kot stara devica.

Skrbi jo le to, če bo morala živeti kot stara devica.

* * *

Danes bi rad tudi patru Skazi nekaj odgovoril, pa žal že tri tedne nisem dobil "Edinosti". Ali je v pasjih dneh zmrznila, ali so ji pa pasji dnovi prevroči?

* * *

Na svetu pa res ni nobenega čistega veselja. Še celo za srečno ločitev zakona je predpogoj nesrečen zakon.

* * *

Nekateri poslanci se le v tem razlikujejo, da prvi na demokratični, drugi pa na republikanski način molče.

* * *

V nekem starokrajskem listu čitam naslednji oglas: Proda se: krava, ki daje mleko, tri cente sena, nekaj kokoši in par starih vozov.

* * *

Tem bo pa presneto tesno.

Ljubljanski dnevnik je objavil sledeči oglas:

Frane Štupica, trgovec z železnino v Ljubljani išče meblovano sobo za dva boljša gospoda, učenca, kontorista in kontoristinjo in dobro pošteno starejšo kuharico.

* * *

Miljonar G. Rockefeller je zadel na nekem cerkvenem "fairu" pri žrebanju Fordov avtomobil.

Prav mu je, bogatincu!

* * *

Kaj bi napravila ženska s svojima rokama, če bi miš in netopir naenkrat priletela v njeno sobo?

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BRCZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 924 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: „GLAS NARODA".

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8. člani ali članicami.

mestni župniji sv. Jakoba posvetila kljub slabotnemu zdravju vse moči ubogim.

Marija Trontelj, kočarjeva hči, 12 let.

Marija Ožbe, hiralka, 35 let.

Ivan Levstik, občinski ubožec, 48 let.

Neža Vovk, zasebnica, 76 let.

Jera Premrov, postreščkova žena, 62 let.

Stanko Čepin, delavčev sin, 2 leti.

Elizabeta Korun, zasebnica, 73 let.

Ernestina Virant, premogarjeva vdova, 32 let.

Milan Kozak, bivši mesar, 59 let.

Terezija Golob, hiralka, 68 let.

Neznan utopljenec.

Našli so dne 30. maja v Bistrici blizu Godiča (občina Mekinje pri Kamniku) utopljenca ter ga prepeljali v mrtvašnico v Mekinje. Utonil je bržkone isti dan. Bil je star okrog 50 let, precej močne postave in dovolj dobro oblečen. Nekateri sodijo, da je iz škofjeloškega okraja. Po izjavi sodnije je ubój izključen in gre torej ali za nesrečo ali za samomor. Pokopan je bil 1. junija v Mekinjah.

Nezgode.

Ko je cerkovnik Mihael Šašelj pobiral z oltarja pri sv. Petru v Ljubljani cvetlice, se je lestvica spodrsnila. Šašelj je padel in se nevarno poškodoval.

Pri streljanju z možnarji se je v Šmartnem pri Litiji vnel smodnik in ranil v desno oko Franca Adamiča.

Pri eksploziji dinamitne patrone je bil težko poškodovan Alojzij Klopčič iz Brezovice pri Kamniku.

Pes je popadel sobarico Franco Urbanijo v Ljubljani. Poškodba je težka.

Levo nogo si je zlomil 13letni Anton Kozamernik iz Medvod.

Šestletnega Franceta Pezdirja je povozil v Bizoviku kolesar in ga težko poškodoval.

Rop za kolinsko tovarno v Ljubljani.

Ivan Mohar, samski mizar iz Retja na Dolenjskem, se je 27. junija 1920 povrnil v Ljubljano. Letošnjo pomlad je delal na Hrvatskem, kjer si je prihranil 4000 K, katere je prinesel s seboj. V gostilni pri "Fridelnu" v Kolodvorski ulici je zahteval prenočišče. K njemu je pristopil v Kamniku 25. maja 1880 rojeni in tja pristojni Ferdinand Kučera, delavec v Ljubljani, rekoč, da lahko pri njem prenoči, čeprav doslej Moharja ni poznal. Mohar je nato plačal 3 litre vina, katerega so skupno pili Kučera in njegov prijatelj Franc Zakotnik. Od tu so se podali v neko gostilno v Prisojni ulici, kjer je Mohar plačal 2 litra vina. Končno so se podali v neko gostilno na Martinovi cesti, kjer je Mohar zopet plačal liter vina. Pridružil se jim je tretji človek. Okoli 11. ure ponoči so šli vsi trije po Martinovi cesti. Ko pridejo na polje za kolinsko tovarno, so vsi trije hkrati naskočili Moharja in ga podrli na tla. Ker je Mohar kričal, ga je eden zgrabil za vrat in ga davil. Vzeli so mu listnico s 3900 kronami in uro. Franc Zakotnik je zbežal, posrečilo pa se je Moharju zgrabiti in držati Kučero. Po daljšem ruvanju se je ta vdal zahtevi oropanega in šel ž njim na 20 do 30 minut oddaljeno stražnico. Mohar je kljub temu, da je bil nekoliko vinjen, natančno, razločno in vedno enako opisal ves dogodek. Stražnik je ugotovil, da je po obrazu krvav in po životu blaten. Suknjič in klobuk je med potjo k stražnici zgubil. Ferdinand Kučera je stražniku zatrjeval, da je prišel prostovoljno, ker se čuti nedolžnega. Pravil je, da je ves večer opazoval 5 do 6 moških, ki so ju od gostilne do gostilne zasledovali in Moharja, ko je on na prostem stopil nekoliko v stran, napadli, vzeli ves denar in vse, kar je imel. Ko je Kučera to zapazil, je prišel Moharju na pomoč. Prišedši do njega, ga je ta zagrabil in trdil, da ga je on oropal; ker ni ničesar slabega storil, mu je sledil. Enako trdi France Zakotnik, da so Moharja napadli neznani možje, ki so jim od gostilne sledili in da je tudi on pritekel Moharju na pomoč. Ker pa je videl pri njem nož, je zbežal v mesto in prenočil v Zvezdi. F. Kučera in Fr. Zakotnik se zato zagovarjata radi hudodelstva ropa. Porotniki so nanje stavljeni vprašanji zanikali, nakar je sodni dvor oprostil oba obtoženca.

Srčan in hraber bodi mož
in to v dejanju in v trpljenju,
glavo pokonci hodi mož
junak ob smrti in življenju.
Josip Stritar.

ADVERTISEMENTS.

NAZNANILO IN VABILO.
Thomas, W. Va.

Cenjenim rojakom v Thomasu, W. Va., in okolici se naznanja in vabi na dan **4. julija na zabavo in ples** društva Narodni Dom v Thomasu v lastni dvorani (prej Mike Bulič). Začetek ob 9. uri zjutraj. Ples ob 1. uri popoldne. Za obilno vdeležbo se priporoča
Odbor.

SANTAL CAPSULES MIDY
Lahko se vzame — hitro pomaga pri
VNETJU MEHURJA
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb

Za bolezni in bolečine
PAIN-EXPELLER
Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.
Prijatelj v Potrebi

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Kako preganjajo čas nemški princi.

Poroča **Gordon Stiles.**

Ko je šel kajzer Viljem leta 1914 na lov, se je pripravil na francosko divjačino in obed, katerega je naročil vnaprej, ni vključeval ničesar nemškega. Ko pa je bilo lova konec ter je videl, da ni v njegovi lovski torbi ničesar francoskega, je rekel, da je bila cela stvar nesrečen dogodek in da sloh ni nikdar resnično nameraval iti na lov. —

To pojasnilo pa ni prav nič koristilo nemškim pavom, ki so bili prisiljeni naučit se umetnost skrivanja lepega repa. To je bila kaj težka stvar. Alibi kajzerja ni prinesel utehe niti manjšim nemškim pticam, ki se morajo sedaj pečati s problemi, ki se tičejo živil, obleke in stanovanja.

V namenu, da se prouči nemške kajzerske pave, je treba dalj časa bivati v Nemčiji. Treba se je spomniti, da so namreč še vsi tam, — vsi ti princi, vojvode, grofi in baroni, kojih imena je bilo pred vojno najti v listih številnih svetovnih glavnh mest. Bili so distingvirani, dobri govorniki, kojih imena so vedno dobro izgledala v družabni koloni v listih. Sedaj, ko jih nikdo ne omenja, niti v njih lastni domovini, je povsem naravno, če človek vprašuje, kaj je postalo iz njih in kako so se prilagodili principijem življenja pod demokratično vlado.

Nekega dne v pričetku preteklega leta, sem šel z nekim prijateljem v Pelzer-jevo restavracijo v Neue Wilhelmstrasse, kjer človek lahko pije ob vsaki uri dneva. Ob bari je stal neki visok, dispeptično izgledajoč človek, ki se je očividno zelo zanimal za najin angleški pogovor. To je bilo pripateljsko zanimanje, katero človek spozna, če se je mudil nekaj časa v Nemčiji. Neprikrita pozornost, s katero naju je opazoval, je pričala, da se je le malo obotavljal spustiti se z nama v pogovor.

Bil sem nekoliko v dvmu glede njega. V splošnem je izgledal kot kak Anglež. Imel je one dolge, konjskemu kopitu slične brke in manjkala je tudi ona rožnata okroglost, katere ne more noben stradanje izbrisati z nemškega obraza. Njegov obraz je bil dolg in suh, prpreežen z onimi tenkimi žilicami, ki so posledica zavživanja roast beefa in port'-vina. V roki je držal palico z vsemi petimi prsti, malo pod srebrnim ročajem.

Na njem pa je bilo nekaj odločno nemških potez. Njegov govor je bil oni nemškega aristokrata in kadar se je za trenutek vzravnal, se je nosil kot pravi Prusak .

Moj tovariš je odšel in par trenutkov pozneje mi je padla na tla rokavica. Padla je bližje k mojemu sosedu, kot k meni in jo je pobral. — Žal mi je, — je rekel, kajti trčila sva skupaj z glavama. Povabil sem ga na čašo.

Govorila sva kake pol ure in ker je iz mojega prejšnjega pogovora spoznal, da sem ameriški žurnalist, mi je stavil številna vprašanja glede Združenih držav. Še več pa me je vpraševal glede razmtr v Londonu. Najin pogovor je bil neoseben ter se je tikal večinoma nemških po-vojnih problemov. Ničesar ni rekel, glede samega sebe kot to, da je preživel dosti časa v Angliji. Ko je odšel, mi je stisnil roko ter dal izraza upanju, da se še vidiva.

— Ali veste, kdo je oni človek? — me je vprašal bartender, potem ko je moj znanec izginil.

— Ne, — sem rekel. — Kdo pa je?

— To je princ Albert iz Šlezvik Holštajna. On je nečak kajzerja od strani žene. Nobenega denarja nima več. Vse je izgubil v vojni.

— Kako pa živi potem?

— O, taki ljudje vedno žive. Ima strica, ki je vojvoda iz Šlezvik-Holštajna. On je zet kajzerja in ima dosti denarja. Mislim, da ga da nekaj princu Albertu.

Dva dni pozneje sem zadel na princa v hotelu Adlon. Imela sva dolg pogovor in govoril je dosti o samem sebi. Zanimal se je za novice iz Anglije ter je rekel, da je žalosten, ker ni bil v stanu vdeležiti se pogreba svojega očeta, princa Kristijana. Hotel pa se je sestati s svojo materjo in sestrami v Škandinaviji, kakorhitro bi mogel odpotovati tjakaj.

Pozneje sem ga pogosto videl. Dostikrat sva obedovala ali večerjala skupaj in prišel je tudi v moj urad za kako uro. Hotel je, da se sestanem z njegovim stricom ,Ernest Guentherjem, vojvodo iz Šlezvik-Holštajna, kojega en miljon dolarjev vredno posestvo v Gravenstein je ravnokar hotela konfiscirati Danska na temelju pogojev plebiscita. Vsled tega je bil dogovorjen sestanek v Esplanade hotelu in vojvoda mi je potožil svoje gorje.

Albert se je nekega dne pritožil, kako mu slab kruh in pomanjkanje surovega masla izpodkopavata zdravje. Vsled tega sem prekršil pravila ter dobil za njega nekaj belega kruha in surovega masla iz angleške kantine. Še nikdar nisem videl nobenega človeka tako hvaležnega za kako stvar. Zahvalil se mi je s solzami v očeh.

Ko sem vprašal princa, kako čuti napram Angliji, je spravil na dan številne stvari, ki jih je imel v mislih.

— Ko je izbruhnila vojna, — je rekel, — sem bil s kajzerjem na njegovi jahti v norveških vodah. Bil sem častnik v nemški armadi, pri gardnih huzarjih od leta 1889 naprej. Čeprav je bil moj oče naturaliziran angleški podanik, sem bil vendar Nemec.

— Kaj sem mogel drugega kot storiti svoj del v vojni kot nemški častnik? Vrgli so me iz londonskih klubov. Asquith me je v poslanski zbornici omenil kot enega "naših sovražnih princev". Če pa bi bil pobegnil v Švico ali v kako drugo nevtralno deželo, kot bi lahko storil, bi me nikdo hitrejše ne obsodil kot Angleži.

— Tekom cele vojne sem si stavil kot nalogo, poiskati angleške častnike, vojne ujetnike ter olajšati njih usodo. Vse svoje sile sem posvetil reparacijski komisiji. Jaz ne gojim nobenega sovraštva do Anglije, pač pa me žali to, kar smatram za krivico. Hočem iti v Anglijo ter videti svoje sorodnike, a po tem, kar se je zgodilo, ne morem prositi za potrebno dovoljenje. Mogoče se me bo iz obzira do moje družine povabilo, naj pridem, in če se bo to zgodilo, se bom z veseljem poslužil prilike.

Princ Albert živi ponižno v nekem stanovanju na Pariser Platz v Berlinu. Rekel mi je, da je svota, katero dobiva od vojvode, majhna, da pa zadostuje za njegove potrebe. Po njegovem mnenju so kajzerja zvodili njegovi svetovalci. On nima nikake vere v restavracijo monarhije, vendar pa ne vrjame, da bodo mogli socijalisti dolgo vladati Nemčiji. On ne drži z onimi nezadovoljnimi reakcionarji, ki nočejo priznati poraza in ki hočejo deat zmagovitim silam zadrege. — Tak program bi po njegovem mnenju uničil edino upanje Nemčije do restvracije.

Ernst Guenther, vojvoda iz Šlezvik - Holštajna in brat pokojne cesarice, je sin vojvode Friderika. Kljub izgubi svojih severnih posestev je še vedno bogat. On stanuje na svojem sijajnem gradu v Šleziji ter prihaja v Berlin le po opravkih.

Vojvoda je mož srednje visokosti, pokončne hoje ter močne postave. Beli lasje in brada mu dajejo nekaj izrazitega.

Kot zgoraj omenjeno, je bil vojvoda poln zadreg, ko sem se prvič sestal ž njim. On pravi, da je nameravana konfiskacija njegovega posestva od strani Danske krivična. To posestvo je privatno posestvo ter ne spada v kategorijo posestev vladarske družine. Njegova hiša se je dvakrat odpovedala vsaki pravici do prestola v Šlezviku ter dobila za to denarno odškodnino najprvo od danske in pozneje od pruske vlade.

Na svoji šlezijski posesti ima vojvoda zaposlenih več kot tisoč ljudi. Osemdeset odstotkov teh lastuje svoje lastne hiše ter tudi kos zemlje. Povpraševanja med uslužbenci so mi pokazala, da je dober delodajalec in da ni med njimi nikdar opaziti nobene stavke ali kakega drugega nezadovoljstva.

V prejšnjih časih je potoval vojvoda kot kak potentat, s številnim spremstvom, a sedaj se zadovoljuje z enim tajnikom ter hodi naokrog tako neopaženo kot le mogoče.

Čudno, a resnično je, da se manj čuje in vidi o treh kajzerjevih sinovih, ki so ostali v Nemčiji, kot o drugih članih visokega plemstva. Mislim, da sem našel pojasnilo tega tekom dolgih prizadevanj, da vidim Eitel Friderika ter govorim ž njim. Princ sami bi se sicer ne obotavljali dati izraza svojim mislim glede tekočih dogodkov, a socijalistična vlada jim je dejanski ukazala, naj drže jezik za zobmi. Reklo se jim je, da jih ne bo nihče vznemirjal, dokler se bodo držali tega, a kakorhitro bodo pričeli dajati izraza svojim mnenjem, namenjenim ze javnost, se jih bo stavilo pod nadzorsvo ter obdržalo tam.

Sicer pa mislim, da bi ne bila mnenja Eitela dosti vredna. Ničesar posebnega ni na njem. Na debelem telesu stoji rdeča, okrogla glava, ki ima toliko izraza kot kak kostanj. Njegov celi repertoar obstoji iz jedi, pijače, spanja in obiskovanja cerkve v nedeljo.

Adalbert in Oskar tudi živita v Potsdamu, a se ju tu le redkokdaj vidi izven ozkega kroga intimnih prijateljev. Včasih prihiti ta ali oni v Berlin za en dan ali dva, a brez vsakih ceremonij in ne da bi obvestil komunistične voditelje o svojih namenih.

Zelo pametni so, če se izogibajo proletarijatu kar največ mogoče, kajti Hohenzollernska družina je bila definitivno izključena iz vlade v Nemčiji. Celo če bi dežela sprejela monarhistično vladno obliko, bi ne padla izbira naroda na nobenega člana bive vladarske hiše. Lahko pa se reče, da noče izven Prusije 85 odstotkov prebivalstva ničesar več slišati o cesarjih in kraljih. V duhu vsakega navadnega Nemca je še vedno sveža slika kajzerja, ki je ušel preko nizozemske meje ter pustil svojo armado v zagati in ki se je izognil poznejšemu trpljenju, kateremu se je morala podvreči Nemčija dočim je on sam živel v izobilju.

Nekega dne v zimi 1918 - 1919 so bile ljudske množice Unter den Linden presenečene, ko se je pojavil sredi ceste močan delavec ki je divje mahal z rokami po zraku ter kričal: — Hudič naj vzame cesarja Viljema! To je ponavljal toliko časa, dakler ni bila cesta natlačena ljudi, ki so se — smejali.

Ko si je končno policija priborila pot skozi množico, jo je razgrajač sprejel s smehljajem ter rekel: — Če bi storil to pred šestimi meseci, bi dobil za to pet let. Sedaj pa ne! Nato je zopet pričel kričati: Hudič naj vzame kajzerja! — Policija ga ni niti aretirala.

Na to stališče mas se ozirajo kronane glave in njih podrepniki s pomilovanjem. Nesreča ni izučila teh ljudi, ki se še vedno ozirajo jo na narod kot na nekaj manj vrednega. Ko gledajo nanj z zaničevanjem, pravijo: — Ubogi bedaki, ali ne veste, da samo čakamo na pravi čas? — Norčujejo se iz vlade socijalistov ter pravijo, da bo kmalu prišel čas, ko bo uveljavljen sistem, ki jim bo bolj prijal.

Ono jutro, ko je Berlin kapituliral pred Kappom in Luetwitzom je spravilo na dan velike množine teh ljudi. Hiteli so proti vsem aristokratičnim zbirališčem v mestu. Hotel Adlon je bil poln Prusov, ki so si stiskali roke ter si čestitali ker so domnevali, da je bil uveljavljen nov sistem, ki bo privedel nazaj k staremu. Lorenz Adlon pa se je priklanjal svojim gostom na način, da je bilo v resnici lepo videti.

Na mesto republikanskih zastav so stopile stare cesarske zastave in na ulicah je bilo videti vse polno sijajnih uniform iz časov pred letom 1914. Sablje so zopet udarjale ob tla in ostroge so rožljale. Bil je to v resnici gala - dan za staro gango. Princi, grofi in baroni, katerim se je zdelo pametno skrivati več kot 15 mesecev, so se zopet pojavili na glavnih cestah in odslovljeni častniki stare armade so blesteli na solncu kot junijski hrošči.

V predsobi kancelarstva, kamor je bil prišel, da vidi nekeg auradnika, je stal princ Reuss v svoji sivkasto - modri uniformi. Smejal se je ter govoril s številnimi častniki. Ko me je zagledal, je rekel:

— Ali ni to čudovito? — je rekel ter pokazal z roko ven na trg, kjer so korakali oddelki čet ob vzkih "Deutschland ueber Alles!" — To je, na kar smo čakali in sedaj sbo vrgli ven to socijalistično druhal. Prav tako je kot je bilo leta 1914. —

Pet dni pozneje pa je komaj ušel s svojim življenjem skozi neka stranska vrata hotela Bristol, zasledovan od enega izmed pristašev "socijalistične druhali", oboroženega z avtomatično pištolo.

Princ Reuss ima dosti denarja, katerega dobiva iz velikih posestev v južni Nemčiji. Večino svojega časa od leta 1918 naprej je preživel v najbolj bučnih zabaviščih Berlina. Vedno sem zadel na njega, ko se je nahajal v spremstvu z nakiti obloženih žensk in popival velikanske množine šampanjca. Kljub vsemu temu pa se je videlo, da se dolgočasi in da nima nobenega cilja v življenju. Prepričan je o ničevosti življenja. Kot številni prejšnji cesarski častniki je tudi Reuss služil v Noskejevi armadi, ne iz simpatij do vlade, temveč raditega, ker je vedel, da bo uspeh radikalcev lahko uničil katerikoli monarhistični mehurček. Poveljeval je oklopnim avtomobilom, ko so boljševiki navalili na Magdeburg.

Slava nemške aristokracije je zatonila in nastopil je nov red. Če smo odkriti, moramo reči, da je prav tako.

Ustavne posebnosti v čehoslovaški republiki.

Poroča **James Keating.**

Politični prerok v Češkoslovaški ne more zamišljeno zreti skozi svoje okno na dan volitev,opazovati padanje dežja ter mrmrati: — Danes pa farmerji ne bodo glasovali. Jupiter Pluvius ali bog dežja je bil izločen kot političen faktor v tej novi republiki, čeprav staremu narodu v centralni Evropi. Moderna Češka ni nikak prostor za politične cigane. Ne le vreme, temveč tudi brezbrižnost, lenoba in stališče zvračanja odgovornosti na drugega, ki igra tako veliko vlogo v ameriški politiki, — vse to je izginilo iz političnega življenja Češkoslovaške.

V tej kompaktni majhni deželi, koje ozemlje je približno države Wisconsin in prebivalstvo tako veliko kot držav New York, — Massachusetts in Rhode Island skupaj (kakih štirinajst milijonov ljudi živi v deželi, ki obsega le 70.000 kvadratnih milj), morate na volilni dan oddati svoj glas, ali pa romati v ječo.

Volitvi ali pa romati v ječo, je le ena političnih novosti, ki je našla mesta v ustavi Češkoslovaške, sprejeti do poslanske zbornice dne 29. februarja 1920, ravno 16 mesecev po tem, ko je vrgla Češka na temelju brezžičnega brzojava raz sebe tristo let stari avstrijski jarem.

Čehi imajo svoje lastne ideje. Imeli so nekaj desetletij izkušnje glede reprezentativne vlade v Avstriji kot je bila takrat, ter so trdno uverjeni, da tiči glavna moč naroda v tem, da drži na vajetih — uradnike in javne činovnike, katerim je poverjeno izvrševanje postav. Nadalje so trdni v svojem prepričanju, da morate vzeti nase tudi posledice, če hočete imeti republiko; da ni noben privilegij voliti ali glasovati pri volitvah, temveč dolžnost. Na temelju te teorje so tudi uveljavili svoje postave.

Eden najbolj važnih uradnikov v ministrstvu za zunanje zadeve, sedanji zmožni češkoslovaški poslanik v Washingtonu, dr. Bedrih Stepanek, je posloval tekom preteklega leta kot svetnik ministrskega kabineta v Pragi. Dr. Stepanek je bil, kot vsi visoki uradniki njegove vlade, izvanredno zaposlen mož, Njegove uradne ure so bile od osmih zjutraj naprej, dokler ni bil gotov z delom, — to je nekako ob polnoči.

Na svoji poti v urad na volilni dan se je ustavil, da odda svoj glas, a gnječa je bila tako velika, da je sklenil počakati do popoldne. Zadržan je bil na ministrski konferenci in dospel je na volišče dve minuti po štirih.

Z izrazi globokega spoštovanja so ga tam informirali, da je prišel prepozno. Tri dni pozneje pa je bil pozvan na sodišče, da pokaže, kaj je bilo vzrok, da ni storil svoje dolžnosti kot državljan. Na voliščih se ne jemlje slik znanih in odličnih oseb, a izplačalo bi se videti, kakšen obraz je takrat napravil dr. Stepanek.

Postava je določna ter se jo strogo izvaja. Izreeno ugotavlja, da morate voliti ali pa plačati kazen 500 kron ali en mesec v ječo, če ste dosegli starost 21 let in če niste telesno, moralno ali duševno bolni, to je, če se ne nahajate v postelji, ječi ali umobolnici. Če ste stari nad sedemdeset let, ste izvzeti iz postave.

Čeprav niso oficijelne številke na razpolago, se vendar lahko mirno reče, da pe v Češkoslovaški od štiri do pet milijonov usposobljenih volilcev. Pri splošnih volitvah tekom meseca maja preteklega leta, sem se nahajal v deželi ter se me je informiralo, da je bilo približno le desettisoč državljanov, ki niso volili in ki so bili nato pozvani pred sodišče. V številnih slučajih so sodniki sprejeli opravičenja, a dosti je bilo takih, ki so morali v svoje veliko presenečenje izvedeti, da ima postava zobe, vsled česar ne bodo niti oni sami, niti njih sorodniki, prijatelji in znanci v bodoče zopet omalovaževal volitev.

Duh Čehov je izvanredno direkten v svojem delovanju ter tudi skrajno logičen. Če ste aktiven državljan ter uživate vse privilegije svojega stališča, morate prevzeti tudi odgovornosti.

Potem so napravili volilni dan za zapovedan praznik, katerega mora vsakdo spoštovati, in očetje te ustave so skienili gnati še naprej svoj pouk glede političnih odgovornosti vsakega posameznega, moškega ali ženske Oni skušajo koncentrirati zanimanje volilcev prej na politična vprašanja kot na osebnosti. Da dosežejo to, so izdelali sistem glasovanja, ki se razlikuje od vseh drugih, katere se je prej izmislilo in uveljavilo. Ta sistem ima nadaljni namen dati polni izraz ljudski volji.

Ustava Češkoslovaške je deloma povzeta po oni Združenih držav, deloma po oni Francije ter izroča posle vlade običajnim departmentom, namreč pravosodnemu, izvrševalnemu in eksekutivnemu ter zakonodajnemu: Eksekutivni posli so izročeni predsedniku in njegovemu kabinetu. Zakonodajni posli so poverjeni parlamentu, ki obstoji iz poslanske zbornice in senata. Predsednik je izvoljen za dobo sedmih let na skupni seji poslanske zbornice in senata. Izvoljen je lahko zopet, in tudi drugič, tretjič in četrtič, a šele po poteku sedmih let. Ta določba pa se ne tiče prvega in sedanjega predsednika, Tomaža Masaryka, katerega se lahko izvoli dokler bo živel.

Predsednik ima običajne polnomoči najvišjega uradnika, z izjemo, da ne more izvrševati vetopravice glede zakonodaje. On imenuje svoje ministre, ki pa so direktno odgovorni parlamentu, — pred katerim morjo nastopati ter poročati glede svojega delovanja. Zanikanje zaupnice za katerega-koli ministra pomenja zahtevo, da se dotičnega odstrani iz urada in da se uveljavi izpremembo v vladi. Zakonodaja lahko izvira iz predsednika, kabineta ali parlamenta, a v vsakem slučaju je sklep poslanske zbornice končen in zaključen.

Poslanska zbornica ima približno tristo članov, senat pa 150. — Vsak državljan, moški ali ženska, ki je dosegel starost tridesetih let je lahko izvoljen poslancem. — Kandidati za senat morajo doseči starost 45 let. Vsi državljani, stari 21 let ali več, morajo glasovati pri volitvah za poslansko zbornico, a stari morajo biti 26 let, — predno morejo glasovati za kandidate za senat. Dežela je razdeljena v volilne okraje na temelju precej kompliciranega načrta, a noben volilni okraj ne sme imeti manj kot 5000 volilcev.

Nobenega caucus sistema ni v našem smislu besede. Organizirano politično življenje ima svoj izvor v sistemu takozvanih političnih klubov. Ti klubi so nastanjeni v glavnem mestu ter imajo svoje podružnice v vseh volilnih okrajih. Ti klubi imajo oficijelno stališče, a so postavno le prosta zborovanja državljanov, ki imajo iste politične ideje. Njih število se izpreminja od časa do časa. Čehi in Slovaki so intenzivno politično narod in pri zadnjih splošnih volitvah v maju preteklega leta je bilo deset ali enajst sto polno kvalificiranih tiketov na polju. Vsi ti klubi so v polni meri zastopani v časopisju ter vzdržujejo ob vseh časih aktivno pred volilci — svojo politiko in svoje pricipe.

Ni treba, da bi prebivali kandidati za parlamet v okrajih, iz katerih so izvoljeni. Oni zastopajo namreč prej politične principe — kot pa krajevne interese

Volitve se vrše na naslednji način:

Generalni volilni svet ima v rokah celo deželo. Ta svet je sestavljen iz načelnika vladnega volilnega urada in zastopnikov vseh kvalificiranih strank. Vsakemu volilnemu okraju načeluje krajevni svet, obstoječ iz enega zastopnika vladnega volilnega urada ter zastopnikov raznih krajevnih strank

Volitve se vedno vrše v nedeljo ter so volišča odprta od osmih zjutraj do štirih popoldne. Prodaja vseh opojnih pijač je prepovedana od sobote od petih popoldne naprej pa do pete uer v nedeljo popoldne.

Status vseh volilcev se določi avtomatično potom polletnega policijskega štetja, ki se vrši v februarju in septembru vsakega leta da se določi število vojaško obvez nih ljudi in v druge svrhe. Seznami usposobljenih volilcev so izpostavljeni na ogled tekom zadnjega tedna v februarju in septembru in če niso bila imena diskvalificirana v teku naslednjih treh tednov, služijo ti seznami kot volilne listine.

Enoindvajset dni pred volitvami predlože krajevni politični klubi krajevnim volilnim komitejem imena vseh kandidatov, obenem z ugotovili programa stranke. Te sczname se sestavi na temelju dogovora med krajevnim in centralnim klubom stranke ter vsebujejo imena vseh kandidatov, katere postavi ta ali ona stranka. Štirinajst dni pred voltvami se te sezname in programe objavi v oficijelnem listu vlade. Sedem dni pred volitvami pa se razdeli med volilce glasovnice, enake po obliki in obsegu.

Odgovornost političnih strank in kandidatov se na ta način ugotovi enostavno in končno. Teoretično se vsak človek lahko proglasi kandidatom ter ustvari v ta namen svojo stranko. V praksi pa skoro ne more priti do tega.

Pueblo Jugoslav Relief

EXECUTIVE COMMITTEE.

N. Badovinac, Pres.; Rev. P. Cyril Zupan O. S. B., Vice-Pres.: Peter Culig, Sec'y; J. M. Stebley, Ass't.Sec'y; Frank Grahek, Treas.; J. D. Butkovich, Joe Culig, Andro Petros and John Drakulich

INVESTIGATING COMMITTEE

Louis Anzich, Iso Tomkovich, Nick Fabljanich, Sime Burin, Joe Purkatt, Tony Rupar, Mile Brmbolich, Jovo Pavlica, John Simonich, Joe Cuzak, Jake Vidmar, J M. Stebley, Joe Pritekel, Rev. P. Cyril Zupan OSB, John Mohar, Jake Henigsman and Anton Stare

GENERAL COMMITTEE

Val. Stalick, Dr. J. F. Snedec, Matt Jerman, D. P. Predovich, John Gorsich, Mich. Rozich, Joe Kočevar, John Kuhar, George Thomas, Joe Cuzak, Jake Vidmar, John Mohar and Jack Henigsman

OFFICE: 217 E. NORTHERN AVE.
PUEBLO, COLORADO

Brezdvomno vam je že vsem znno, kako strašen udaree je zadel mesto Pueblo, Colorado. V noči od 3. do 4. junija t. l. je preplavila reka Arkansas velik del mesta, razrušila je malone vse pred seboj in odnesla hiše in imetja meščanov. Povodenj je napravila nešteto milijone dolarjev škode, razrušila je na stotine hiš ter tudi uničila mnogo človeških življenj, katerih število se še ni dognalo. Takojšnja posledica strašne noči je bila ta, da je bilo več tisoč ljudi brez strehe, da je bilo vse mesto brez vode, luči, plina ter da so bile pretrgane telefonske zveze, zveze pošte in železnice. Vzelo bo mnogo časa, prej ko se vse te stvari urede.

Med prizadetimi se nahaja približno 110 jugoslovanskih družin, ki niso rešile drugega nego obleko, katero so imele na sebi — ki so izgubile vse, za kar so se dolgo vrst let mučili po tovarnah. Vse so izgubili v nam nepozabni strašni noči in danes se nahajajo brez lastne strehe, obleke in jela. Bolj srečna naša domovja jim sedaj dajejo zavetje, a razumljivo je, da to ne more biti za dolgo časa.

Takoj po katastrofi smo opustili vsak svoje delo ter šli na pomoč prizadetim in jim poiskali zavetja ter obenem posredovali z Ameriškim Rdečim križem za najnujnejše potrebščine.

Prvi dan po poplavi sestali smo se Jugoslovani, zastopajoči društva, klube in trgovine ter smo organizirali odbor, ki bo skrbel za nesrečene jugoslovanske družine. Odbor posluje pod imenom Pueblo Jugoslav Relief. Pomagali smo prizadetemu narodu, in še danes pomagamo, kolikor moremo. Ampak mi sami nismo zmožni tega velikanskega dela!

Omenjeni odbor v imenu vsega prizadetega dela našega naroda apelira na vse Jugoslovane širom Amerike, da nam vsak posamezni priskoči na pomoč, kajti sila je velika in pomoč zares potrebna. Vse, kar se bo dobilo od našega naroda, bomo porazdelili med naše ljudi, in ne med druge. Apeliramo torej na vse jugoslovanske organizacije, kot društva, klube, trgovine in druge ustanove, da ako so kdaj darovali za kakšno stvar, da to še zdaj storijo, kajti za bolj plemenit namen ne boste mogli nikdar darovati kot za jugoslov. žrtve pueblsko katstrofe.

Odbor sestoji iz najuglednejših ljudi te kolonije, kateri vam s svojim dobrim imenom in poštenjem jamčijo, da se bo vsak nabrani cent vporabil za prave namene in izročil na taka mesta, kamor spada. Nadejamo se torej, da naša prošnja ne bo ostala glas vpijočega v puščavi, marveč da se bo po vseh naselbinah ukrenilo potrebno v svrho da se olajša stanje tukajšnjega našega siromašnega naroda. Sicer pa smo sigurni, da boste pokazali, da so vaše simpatije vedno z vašim narodom in da boste pokazali svoje dobro srce bratom v potrebi.

Vse darove blagovolite poslati na blagajnika odbora in sicer na sledeči naslov: **Frank Grahek, 1144 S. Santa Fe Ave., Pueblo, Colo.** Odbor hoče vse svoje delovanje objaviti v časopisih in sleherni naj bo prepričan, da bo naše delo izvršeno kolikor mogoče pravilno.

Zahvaljujoč se vam vnaprej za vse, kar boste žrtvovali in darovali za tukajšnji naš bedni narod, ostajamo

z rodoljubnim pozdravom, vdani
Pueblo Jugo-slav Relief
N. Badovinac, predsednik.
P. Culig, tajnik.

Razne vesti.

Zahteve tirolskih Nemcev.

Po dobro informiranih italjanskih listih posnamemo, kaj bodo zahtevali nemški poslanci v italjanskem parlamentu: Okrožja, kjer je nemški živelj v večini, naj tvorijo avtonomno pokrajino "Tirolsko". Ta pokrajina mora imeti lasten deželni zbor s sedežem v Bocnu, ki bo izvoljen na podlagi splošne volilne pravice in ki bo imel odločilno besedo v vseh vprašanjih — izvzemši zakonodajno oblast —, ki spadajo pod kompetenco avtonomne pokrajinske vlade in sicer: administracija (s policijo in orožništvom), komunalna politika, prosveta, trgovina in industrija, davki in posojila, promet in izkoriščanje vodnih sil. Obstoječe avstrijsko zakonodajstvo ostane v veljavi, v kolikor ne nasprotuje državnim interesom. Uradni jezik naj bo v pokrajini nemški tudi pri sodiščih. V zadevah, ki spadajo pod direktno kompetenco Rima, pa zahtevajo popolno enakopravnost nemškega jezika z italjanskim. Priznati se morajo diplome nemških in avstrijskih univerz. Državni dohodki na Tirolskem se morajo porabljati v prvi vrsti za potrebščine te pokrajine. Tirolski Nemci morajo biti oproščeni službe v italjanski vojski. Na Tirolskem pa se osnuje narodna milica, katere število odredi pokrajinski zbor. Ta milica se ne sme niti v miru, niti v vojni uporabljati izven mejà avtonomne Tirolske.

Rimska konferenca.

Kakor poročajo iz Rima, upa italijanska vlada, da bo prihodnje dni zopet mogla nadaljevati rimsko konferenco. "Epoca" pravi, da so vesti z Dunaja o izjalovljenju delovanja te konference tendenciozne, dasi delajo Madžari in Avstrijci velike težkoče. Pri tem naštevanjuso konferenčni krogi pozabili Jugoslavijo. Na consulti potrjujejo Reuterjevo vest, da se konferenca v Portorose prične 15. junija. Datum se bo morda za kak dan spremeni. Vsekakor se na ta način izpolni prvotna italijanska želja, naj bi se konferenca v Portoroso ne začela prej, dokler rimska konferenca ne konča svojega dela.

Zanimivosti o volitvah v Trstu

V svrho lažjega razumevanja naših volitev v rimski parlament, bo čitateljem gotovo dobrodošlo par informacij, ki jih podajamo v naslednjem:

V tržaškem volilnem okrožju je bilo vpisanih volilcev 44.865 na 66 voliščih. Oddanih je bilo veljavnih glasov 33.343, torej 74.3 odstotkc. Značilno je, da so tržaški listi celo še 10. maja objavljali število vpisanih volilcev s 47. 674 in se je torej, kdo ve s kakšnimi manipulacijami, ker so bile reklamacije že zaključene, število znižalo za celih 2809 volilcev. Enako je sumljivo, da so vsa neuradna poročila govorila o 31.390 oddanih veljavnih glasovih; kar naenkrat se je torej pojavilo 2000 novih glasov. Jasno je, da se te izpremembe niso izvršile na škodo bloka.

Izvoljeni so torej: 1.) Giunta Francesco, fašist, z 21.777 glasovi; 2). Banelli Giovanni, fašist, z 18. 472; 3). Bombacci Nicola, komunist z 11.192; 4). Suvich Fulvio, nacionalist, s 17.604 glasovi.

Za določitev števila mandatov so odločilni samo listinski glasovi, število oddanih glasovnic, dočim pa prednostni glasovi, ki jih dobe posamezni kandidati, izpreminjajo vrstni red v dotični listi. — Prednostni glas se more dati samo kandidatu lastne liste, in sicer tam kjer je število kandidatov do pet, samo enemu, kjer pa je število mandatov od pet do deset, pa dvema, torej v Trstu in na Goriškem samo po enemu, v Istri pa dvema.

Po določevanju mandatov se število listinskih glasov vsake liste deli po vrsti z 1, 2, 3, 4, 5, itd., do števila mandatov dotičnega volilnega okrožja, torej v Trstu z 1, 2, 3, 4. Tiste liste ki jim pripadejo (v Trstu) štirje (ker so štirje mandati) najvišji kvocijenti, dobe toliko mandatov, kolikor je njihovih kvocijentov med temi štirimi.

Nacionalistični blok je imel naslednjo listo: Banelli, Giunta, — Menesini. Suvich; dobili pa so: Giuta 6658, Banelli 3353, Suvich 2485 Menesini pa samo 1176 prednostnih glasov. Zato se je izpremenil vrstni red v listi in izvoljen ni Menesini, dasi je tretji na listi, temveč Suvich, ki je bil četrti, ker je Menesinijevo osebno število znašalo samo 17.064.

Na jugoslovanski listi so se oddalali prednostni glasovi samo dr. Slaviku, ki je dobil vsega skupaj 5408 glasov, to je 2930 listinskih in 2478 prednostnih.

V prejšnjih poročilih je že bilo omenjeno, da so v Sv. Križu, na Opčinah in v Gropadi, torej na vseh treh tržaških gornjeokoliških voliščih fašisti nasilno preprečili volitev. V Sv. Križu je moglo glasovati samo 61 volilcev, od 686. Naša glasova sta bila samo 7, za blok pa je bilo oddanih 45. Komunisti so dobili 5 glasov, republikanci 7. Vsi ostali glasovi so bili neveljavni. Več našincev je bilo težko ranjenih. Na Opčinah je glasovalo od 665 volilcev 210, v Gropadi od 574 samo 109. V spodnji okolici so komisije delale tako počasi, da več ko vica naših ljudi ni mogla priti na vrsto, dasi so volilci čakali od sedmih zjutraj do desetih zvečer. Na vseh 16 okoliških voliščih je bilo od 10.304 vpisanih volilcev samo 1650 naših glasov, na ostalih voliščih v mestu pa 1280. V mestu je eno volišče, kjer ni niti enega našega glasu, na enem volišču v starem mestu je bil samo en glas za nas, na 8 voliščih pa je bilo po manj kot 10 naših glasov, čeprav je bilo povsod od 700 do 800 naših volilcev. Nad 100 naših glasov je bilo samo na 7 voliščih, med njimi prvo škedenjsko z 215, potem drugo škedenjsko s 198, eno svetoivansko s 124, Katinara 123, Sveta Marija Magdalena zgornja 103 Vsa ostala volišča, celo tudi vsa šentjakobska, so imela od 11 do 97 naših glasov. Za Sv. Jakob se trdi, da naši ljudje niso imeli glasovnic in da so glasovali za komuniste, da ne izgube glasu.

Krivdo našega neuspeha v Trstu je torej treba pripisati fašistovskemu nasilju, pa tudi naši lastni desorganizaciji in nediscipliniranosti.

Dopisi

Brooklyn, N. Y.

Povodom svoje 1 dvajsetletnice priredi društvo sv. Jožefa št. 57 KSKJ. v Brooklynu veliko slavnost v nedeljo dne 3. julija, spojeno s piknikom ter vsporedom. Na to slavnost vabimo najvljudneje vsa slovenska podporna in zabavna društva, kakor tudi vse cenjene rojake iz Greater New Yorka ter jih prosimo, da nas počastijo s svojim obiskom.

Veselični odbor našega društva bo skrbel in gledal na to, da bodo vsi gostje v vsakem oziru popolnoma zadovoljni.

Vspored:

1. Društva in člani se zberejo v društveni dvorani na 92 Morgan Ave. v nedeljo dne 3. julija točno ob pol 10. uri zjutraj.

2. Odkorakanje v cerkev z zastavami in znaki, po redu, kakor ga bo maršal brat F. G. Tassotti določil.

3. Cerkvena slavnost se prične točno ob pol 11. uri dop. Pred sv. mašo je blagoslovitev društvene zastave z običajnim obredom; pri sv. maši pojeta iz posebne naklonjenosti slovenska pevska društva "Danica" in "Domovina".

4. Po končani cerkveni slavnosti odkorakajo društva nazaj v društvene dvorano.

5. Ob 2. uri slavnostni banket v Emerald panku, Glendale, L. I. Banket $1.50 za osebo.

6. Ob pol 3. uri se prične piknik z običajno prosto zabavo, plesom, keglanjem za dobitke itd. Izžreban bo tudi cekin za $20.00.

Prostovoljna vstopnina.

Za mnogobrojno vdeležbo se še enkrat najtopleje priporoča

Veseličn odbor.

Greensburg, Pa.

Ker nimam sporočati veselih novic, vam poročam žalostno vest. Naš rojak John Tome je izdihnil svojo blago dušo dne 20. junija po desetdnevni težki bolezni in operaciji na slepiču. Pokojni je bil član društva štev. 91 SDPZ. v Greensburgu, katero mu je prekrbelo dostojen pogreb in mu položilo krasen venec na krsto. Bil je tudi član društva KSKJ. v Manor, Pa., in član Soc. Kluba št. 214 v Greensburgu. Pokojni je bil jako priljubljen v tukajšnji in sosednih naselbinah, kakor tudi pri drugih ljudeh. Doma je bil iz fare Dobrnič na Dolenjskem. V Ameriki je bil čez 20 let. Tukaj zapušča brata in 4 otroke in sicer enega sina in 3 hčere v starosti od 12 do 21 let, kateri so ostali sedaj brez očeta in matere. Dragi sobrat, počivaj sladko v hladni zemlji!

Naj omenim še, da je bil pokojni John Tome 20letni naročnik Galasa Naroda.

Delavske razmere so tukaj podničlo. Dela se 2—3 dni na teden, pa še srečo ima, kateri dobi delo. Svetujem rojakom, da ne hodijo sem za delom drugače, nego če ima kateri polne žepe $$$. Takega pa radi sprejmemo.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike.

Joe Sume.

Richwood, W. Va.

Pred nekaj časom je bil objavljen v Glasu Naroda dopis iz tega kraja, kako je bila napadena kempa št. 56 od treh nepovabljenih gostov na veliki petek ponoči. Ker sem bil tudi jaz navzoč, me pa dolžnost veže, da tudi sedaj dam v javnost, kaj so zaslužili s tisto svojo korajžo. Jaz sem bil sedaj navzoč, ko jim je sodnik prebral sodbo. Jim Stopar, podomače Lukave, bo prejel za svojo hrabrost ne zlato ali srebrno medaljo, ampak vrv za vrat 16. septembra. Drugi bo pa sušil svoje kosti 99 let v okrajni ječi v Mansville, W. Va. Mislim, da bo malo poprej rešen, ker ni več tako korajžen, kakor je bil tisto noč, ko je zakričal: "Hands up!" Sodba se je izvršila 18. junija. Tretjega pa še nimajo; kadar jim bo prišel še on v roke, bo tudi dobil plačilo. Drugi se imenuje Tony Sila, podomače Gradišče, tretji je pa Joe Klobučar. Odkod so doma, mi ni znano. Tretji je silno nevaren postopač. Zato sem zopet dal v javnost, da naj se ga varujejo rojaki. Pozna se pa tudi, ker je velike, močne postave in ima na obeh straneh zlate zobe, če jih ni zdaj ven populil. Govori dobro angleško, gleda pa kakor tisti, ki je visel na križu na levi strani. Zato se prosi, da če bi ga kateri spoznal, naj ga javi ali bolje re-

Znamenita obletnica strašne bitke.

V soboto je minilo 45 let, ko je indijansko pleme Siuksov uničilo vojno četo generala Custerja. — Tragedija spopada pri Big Little Horn.

Dne 25. junija je napočila 45. obletnica bitke pri Big Little Horn v sedanji državi Montana, ko je sila Siuks in Čeje indijanskih plemen uničila šest kompanij sedmega kavalerijskega polka Združenih držav, katerim je poveljeval generalni major George A. Custer. Te kompanije so bile uničene do zadnjega moža.

Cela resnica glede tega junaškega in tragičnega boja ni znana niti do danes. Noben beli človek ni ostal, ki bi lahko povedal tozadevno povest in le v poteku dolgih let je bilo mogoče sestaviti na temelju pripovedovanj Indijancev približno resnično sliko te pomembne tragedije.

V gotovem oziru je bila to tragična zmota. Kdo je bil v resnici odgovoren zanjo, ne bo postalo nikdar znano. Čas je ublažil sovražnosti nasprotujočih si strank, in vse, kar je ostalo v spominu, je to, da je doživelo ameriško junaštvo svojo veliko preizkušnjo ter jo tudi sijajno prestalo.

Vojaške posameznosti je kaj lahko očrtati. Sitting Bull, najbolj znožen med indijanskimi poglavarji, je ustvaril federacijo bojevitih Siuks in Čejen rodov, da se zoperstavijo vsakemu nadaljnemu nasilju od strani belih ljudi. Neposredni vzrok kampanje pa je bil, da je skušala vlada pregnati to zvezo z rezervacije takozvanih Crow Indijancev, na katero je ta zveza navalila.

Konjenica generala Custerja naj bi prodrla od jugovzhoda ter ustanovila stike z močno silo generala Terry potom obkrožilnega gibanja, ki naj bi bilo zaključeno dne 26. junija 1876. Custer je dospel na domenjeno mesto dne 24. junija 1876 in Indijanci so imeli svoje taborišče na severnem delu reke.

Custer je razdelil svoje oddelke v namenu, da izvrši svoje lastno obkroževalno gibanje. Sedem kompanij, pod poveljstvom majorja Reno, naj bi prodiralo z južne strani, dočim naj bi pritisnil ostali del sile s severne strani. Indijanci so najprvo pognali majorja Reno nazaj ter nato zdrobili Custerja samega.

Napočilo je krasno junijsko jutro v indijanskem taborišču na drugi strani reke. Na tisoče bojevitih Siuksov, oboroženih z modernim orožjem ter pobarvanih z bojnimi barvami, se je nahajalo v tem taborišču s svojimi ženami in otroci. Indijanski glavar Two Moons (Dva meseca) in močna sila Čejen Indijancev je prišla na pomoč in Two Moons se je posvetoval s Sitting Bullom, vrhovnim poveljnikom

Taborišče se je nahajalo v zavarovani dolini. Povsod naokrog se je raztezala divja, rmenkasto-rjava puščava, prerezana od številnih ozkih dolin, razpok in defilejev. Ženske so bile zaposlene s pripravljanjem zajutreka. Otroci so kričali ter se igrali. Resnica je bila, da se je sporočilo, da se nahajajo beli vojaki na drugi strani reke, a to ni pomenjalo ničesar. Še nikdar se ni noben sovražnik v celi zgodovini rodu, in naj je bil še tako odločen, drznil napasti taborišče Siuksov ob belem dnevu.

Od reke navzdol pa se je naenkrat začulo rezko kričanje neke straže. Druge straže so ponovile to kričanje in to svarilo je moglo pomenjati le eno stvar: beli so prihajali!

Nekako petnajst minut je prevladovala zmešnjava. Ženske in otroke so zgrnili v kompaktno maso ter jih spravili v ozadje. Zaorila se je povelja. Z desne in leve st se vsuli dve vrsti jezdecev, jahajočih kot veter, v smeri proti reki.

Ti dve vrsti, ki sta se strnili skupaj nalik konici klina, sta udarjali na prednjo stražo majorja Rena kot strel iz jasnega neba. Vedno več in več ljudi je prikipelo in privrelo iz indijanskega sršenovega gnezda. Premagani glede števila ter napadeni, mesto da bi napadali sami, so bili beli vojaki prisiljeni umakiti se. Zasledovanje je šlo preko milj in milj ozemlja, predno so bili vojak zopet varni v svojem lastnem zavarovanem taborišču.

Zopet enkrat je bilo opaziti izbruh veselja v indijanskem taborišču. Ali niso Siuksi izvojevali ravnokar velike zmage? Ali niso pognali proč zavojevalcev? Gotovo so ošabni beli ljudje dobili svojo — lekcijo! Vsled tega je prevladovala splošna radost. Ženske z otroci vred so se vrnile in Indijnci so zopet postavili svoje šotore.

Nekaj ur pozneje se je zaslišal nadaljni alarm. Daleč proč, v smeri proti severo-zapadu, so ostre oči divjaških straž zapazile oblak prahu. To je pomenjalo konje, in sicer številne konje. Kaj drugega bi moglo pomenjati to? Niti prijateljev, niti sovražnikov se ni pričakovalo s te strani.

Nato, po valoviti planjavi prerije, se je prikazal posamezen jezdec, sklanjajoč se naprej na svojem konju ter v diru, kot da je sama smrt za njegovimi petami. Bistre oči stražarjev so spoznale v njem Siuks bojevnika. Glavarji so zasedli svoje konje, da se sestanejo z njim.

— Vojniki! — je zakričal jezdec. — Beli možje z glavarjem dolgih las.

Long Hair ali Dolgi lasje je bil priimek, katerega so dali Indijanci generalu Custerju, katerega so smatrali za enega svojih najbolj prekanjenih in drznih nasprotnikov. Koliko mož ima s seboj? Le peščico? Sitting Bulll je sprejel sporočilo. Za trenotek je sklonil svojo glavo, zatopljen v svoje misli. Nato pa se je vzravnal, poslužil vse prirojene mu slikovite zgovornosti, v kateri je bil mojster, ter obrazložil načrt cele bitke.

— Ptica, kadar se nahaja v svojem lastnem gnezdu, — je zakričal, — razprostre svoje peruti, da pokrije gnezdo in jajca ter jih zavaruje. Mi smo tukaj, da zavarujemo svoje žene in otroke in ne smemo dopustiti, da bi jih dobil sovražnik v roke. Borili se bomo na junaški način.

Zopet so potisnili ženske in otroke nazaj, v ozadje doline in proč iz vidika. S čudovito naglico so Indijanci podrli šotore ter jih nato skrili. Bojevniki so se razdelili v dve dolgi vrsti, Sitting Bull na čelu Siuksov ter Two Moons poveljujoč plemenu Čejenov. Obe bojni vrsti sta se skrili v rjavkastem grmičevju in v dolini je zavladal mir.

General Custer je bil preveč izkušen, da bi planil brez vsakega obzira v nevarnost. Njegovo izkušeno oko je zapazilo podaljšanje visoke ravnine, dolino reke na eni strani, ter zagato na drugi. Ta ugodna točka je bila idealna tako za napad, kot obrambo in proti njej je povedel svoje sile.

Indijanci so čakali, dokler niso dospeli beli konjeniki do griča, — jahajoč v stisnjeni formaciji, v kolonah po štirje. Trobenta se je oglasila in konjeniki so stvorili 4 eškadrone. Trobenta je zopet zapela in konjeniki so stopili s konj.

Takrat pa se je Sitting Bull vzravnal na svojem konju ter zaoril bojni krik. Udarila so ob tla konjska kopita in dve koloni jezdecev sta planili v največji dir. Iz zagate, na koncu klina, so udarili kot vihar Čejen bojevniki. Ob reki pa je drvilo pleme Siuksov. Črte so napravile krog in sila generala Custerja je bila obkoljena.

Čeprav presenečeni, so se konjeniki hitro pripravili, da nudijo sovražnikom resen sprejem. Stvorili so črte, ki so se obračale proti vsem frontam sovražnika in videti je bilo, da se se nahajali vsi častniki v sprednjih vrstah.

Okrog in naokrog so jezdili Indijanci, vedno bolj stiskajoč svoj krog ter streljali pri tem tako hitro kot so mogli pritiskati na petelne. Z višine nad njimi so odgovarjali kavaleristi. Nekateri izmed konjenikov so pokleknili, dočim so drugi stali pokonci. — Dim povzročen od streljanja, je bil kot velik oblak, in vsepovsod, kjer so jahali Siuksi, se je dvignil prah, sličen oblaku, — je izvajal Sitting Bull pozneje.

— Streljali smo, jahali hitro ter zopet streljali, — je nadaljeval stari bojevnik. — Vojaki so padali in njih konji so padali nanje. Vojaki so padali v vrstah, a neki človek je jahal ob vrstah gor in dol in več čas kričal. Jahal je pramca, ki je imel bel gobec ter bele sprednje noge. Ne vem, kdo je bil. Bil je junak.

— Sempatam je kak človek prodrl iz vrste ter pohitel proti reki, a padel je, predno je dospel tja. Trobentači so ves čas trobentali. Nato pa je bil eden izmed povelnikov ubit. Čul sem, da je bil to Long Hair, a ne vem.

— Nato se je pet jezdecev v spremstvu približno petdesetih ljudi napotilo proti reki. Mož na prameu jih je vodil ter kričal ves čs. Nosil je jopič iz ustrojene kože ter imel dolge črne lase in brke. Boril se je obupno z velikim nožem. Vsi njegovi ljudje so bili pokriti z belim prahom. Ne vem, če so bili to častniki ali ne, a vsi so bili ubiti.

— En sam mož je prihitel do reke in nato naokrog, preko griča. Mislil sem, da bo ubežal, a neki Siuks je ustrelil nanj ter ga zadel v glavo. Bil je to zadnji mož.

Trije indijanski ogledniki ali poizvedovalci, katere je že preje poslal general Custer nazaj, so bili edini v celi ekspediciji, ki so ubežali masakru. Indijanci so oropali vsa trupla, z izjemo onega moža na prameu, kojega junaštvo si je pridobilo njih spoštovanje. Pustili so mu njegov jopič iz usnja.

Indijanci so prešteli mrtvece in ugotovili da so izgubili na svoji strani 39 Siuksov, 7 Čejenov ter 100 ranjenih. Kako natančne so te številke ali koliko Indijancev je bilo dejanski v boju, se ne bo izvedelo najbrž nikdar.

To je bila v resnici presenetljiva zmaga, a končno slična zmagi Pira v starodavni rimski zgodovini. Ko je prišla novica o tem pora zu v vzhodne države, je prevzela vse z mrzlično grozo. Reakcija, vzbujena proti temu, je bila hitra in strašna. Cela sila Amerike je bila dvignjena za osveto za ta udarec. Sitting Bull je bil poražen, njegove sile razpršene in njegova moč zlomljena za vedno. To je bila zadnja izmed velikih vojn z Indijanci.

General Custer je izgubil svoje življenjenje in svoje vojake, a njegova žrtev je zmagala. Leta pozneje so se štirje preživeli indijanski glavarji sestali na mestu, kjer s dviga križ, v znamenje mesta, kjer je padel general Custer, in eden izmed teh glavarjev se je odkril ter rekel:

— Bil je mož, — junak!

Tudi vsi drugi navzoči so se odkrili ter pritrjevalno pokimali z glavami.

Jug. episkopati in agrarna reforma.

"Naprej" poroča:

Pod tem naslovom je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer napisal v klerikalno "Narodno politiko" članek, v katerem nastopa zoper izvedbo agrarne reforme na cerkvenih posestvih z ozirom na to, da je vlada priznala muslimanom (mohamedancem) iz Bosne izjemne pravice v pogledu agrarne reforme. Nadškol zahteva, da se cerkvena zemljišča dajo v prejšnjo posest (to je, da se jih vrne cerkvi), da jih bo duhovščina sama dajala kmetom v najem pod nadzorstvom agrarne oblasti, oziroma, da jih bo sama odprodajala. Nadškof protestira v članku tudi zoper to, da je dalmatinska dežel na vlada naredbenim potom ukinila vse dajatve kmetov cerkvenim posestnikom. Zahteva, da naj se v Dalmaciji zopet uvede status quo ante, dokler se ne bo zakonitim potom uredilo kolonatsko vprašanje v Dalmaciji! — Taka je torej ljubezen cerkvene gospode do revnih kmetičev in poljedelskih delavcev. Nadškof pravi koncem svojega članka dobesedno tudi to-le: Episkopati upajo, da bo visoko ministrstvo čimprej izdalo primerno tem našim zahtevam odredbe, da se slabi položaj čimprej popravi in bo mogla cerkev svojo misijo upravljati še nadalje neovirano v verski in kulturni napredek, itd. — Torej napredek je odvisen od miljonov, ki jih dajejo cerkvena veleposestva? Slovenski kmetiški proletarijat, zapomni si vse to!

Za jugoslovanskega poslanika v Parizu

bo najbrž imenovan bivši poslanik v Sofiji in Petrogradu, dr. Miroslav Spalajković. Ako ne bi hotel sprejeti tega mesta, potem pride v poštev g. Mate Bošković, ki je že opravljal diplomatske funkcije Kandidatura dr. Velizarja Jankoviča ne pride v poštev.

Mačka, ki je rešila skrivnost.

RESNIČNA ZGODBA.

Benjamin Ogden Wilkins.

Mačka, ki je ujela podgano, ki je žrla žito v hiši, katero je postavil Jack, je storila svojemu gospodarju gotovo veliko uslugo. Če pa mačka nagradi čisto navadnega tujca, ki ji je storil uslugo, da ji je dovolil drgniti se ob njegovih hlačah, s tem, da mu pomaga rešiti skrivnost ter najti skrivališče več sto tisočev... Mogoče pa je vendar boljše, če pričnemo od prvega pričetka.

V juliju 1920, ko niso bili roparski napadi, vlomi in druge take prijetne stvari še tako običajni kot so pozneje postali v mestu New Yorku in okolici, se je pripeljalo par mož pred neko skladišče Textile Allianee Company na Jackson Peti eeti v Hobokenu, New Jersey, ravno preko Hudson reke od Manhattana. Dočim je par teh mož namerilo revolverje na glave par stražnikov, so drugi privalili iz skladišča sode, vsebujoče šest tisoč funtov importiranih barvil, jih navalili na velik tovorni avtomobil, ki je čakal ter se hitro odpeljal neznanokam. Skozi cela naslednja meseca in kljub vsem naporom policije se ni skoro ničesar izvedelo glede skrivališča ukradenega blaga.

Tekom tega časa so bili številni detektivi, nekateri med njimi v zvezi z justičnim departmentom Združenih držav, sledili različnim domnevanim sledovom. Vse tozadevne preiskave pa so se končale kot slepe ulice in nobenega sledu ni bilo o ukradenem blagu.

Ali so odvedli roparji blago v Chicago? Nekaj časa je izgledalo kot da so v resnici storili. Pozneje se je zdelo vsem skoro gotovo, da so zakopali svoj rop v močvirjih New Jerseya. Skoro neposredno potem pa je bilo dosti vzroka za domnevanje, da vsebuje zaklad neki skedenj v gorenjem delu države New York.

Kapitan Kidd je v svojih najbolj blaženih dneh komaj kedaj igral igro s tako veliko svoto kot je bila vsebovana v teh sodih, polnih najbolj dragocenega prahu. —

Tovor je obstajal iz ducata različnih barv, katere je vlada Zdr. držav zaplenila z interniranih nemških ladij ter držala z drugo lastnino sovražnih inozemcev vred, da si zagotovi odškodnino za državljane, ki so trpeli vsled delovanja kajzerjevih podmorskih čolnov. Ker ni bilo nobene prilike, da bi se izdelovalo take barve razven v par tvornicah v sovražnem ozemlju, kjer se je tajnost barv skrbno stražilo in kjer so se nahajale tudi potrebne surovine obenem z opremo, je bil ta prah dejanski brez vsake cene, to je vzvišen nad vsako ceno. Neizmerna vrednost treh ton ukradenega materijala, — brez ozira na dejstvo, da se tega materijala ne more nadomestiti, — je razvidna iz dejstva, da je en sam funt tega koncentriranega barvila zadosten za pobarvanje blaga, iz katerega se da napraviti tisoč možkih sraje.

Na ducate detektivov v neštevilnih krajih je naprestano iskalo izginuli plen, a noben ni našel pravega ključa, ki bi dovedel do aretacije kakega osumljenega.

Nato pa se je završil čudež. Zgodaj zjutraj nekega jutra, ko je neki vladni detektiv žalostno gledal na Hudson reko z enega izmed pomolov v bližini poročišča tatvine, se mu je približal neki prijatelj, ne da bi obrnil nase pozornost detektiva. Četveronožni dobri angelj je šel najprvo počasi krog detektiva, kot da se hoče prepričati o njegovem razpoloženju in temperamentu ter konečno prišel bližje ter dal izraza svojim prijateljskim čustvom s tem, da je pričel drgniti svojo svileno dlako ob hlačnice detektiva.

Presenečen za trenutek, se je ozrl detektiv navzdol ter videl čisto navadno sivo mačko, ki se je drgnila ob njegove brezmadežno bele hlače. Gotovo boste rekli, da ni v tem ničesar posebnega, — a čakajte! Ko se je siva mačka drgnila ob njegove hlače, je s presenečenjem zapazil, da je pustila na njegovih hlačah moder madež. Detektiv je vas presenečen dvignil ži val s tal ter našel, da je kožuh ljubeznjive mačice pokrit z modrim prahom, katerega je bila na velikodušen način spravljala na njegove hlače.

Razdalja od pomola, kjer se je to pripetilo pa do najbližjega analitičnega laboratorija druženih držav ni natančno znana, a treba je izjaviti, da jo je detektiv, z dušo polno upanja, glavo polno sumenj ter rokami polnimi mačke, premeril v rekordnem času — ter našel, da je prah, ko se ga je kemično preiskalo, identičen z izgubljenimi barvami! Živalico se je takoj spravilo nazaj na mesto, kjer je sklenila prijateljstvo z uradnikom Tajne službe ter ji dalo prostost. Odšla je proti neki zapuščeni hiši ter izginila v klet, kjer je imela očividno svojo rezidenco.

Celo poslopje se je takoj skrbno preiskalo. V kleti so našli par majhnih košekov prahu, ki so kazali nekako pol ducata različnih barv ter tudi sledove, kjer so stale številne posode s tem dragocenim prahom. Ljudje v bližini so se spomnili, da je več mož, ki niso bili znani v bližini, vzelo pred nekaj tedni dotično poslopje v najem in da so pozneje to poslopje zopet pustili prazno. Ljudje so videli, kako so ti neznanci prihajali v hišo ter odhajali iz nje v neredih presledkih, vendar pa ni izgledalo kot da bi živeli tam. Preiskava je pokazala, da so se posluževali kleti le kot mesta, kjer so skrivali nekaj izginolega materijala in kjer so kazali uzorce barv različnim kupcem, katere so iskali s pomočjo pisem.

Da se omogoči preiskanje teh barv od strani kupcev, je bilo potrebno spraviti nekaj ukradenega materijala nazaj na mesto, nedaleč od pozorišča tatvine. Ljudje so se spominjali obrazov in splošne zunanjosti mož, ki so se shajali v tej hiši in uradniki, katerim je bila poverjena naloga zasledovanja, na čelu jim načelnik Stone justičnega departmenta iz New Jersey, so ostro pazili, kedaj bodo zasledili kakega člana te tolpe.

Več osumljenih se je precej časa opazovalo, predno je justični department položil svoje roke nanje. Bat se je namreč bilo, da bi prenagljena aretacija, tega ali onega lahko opozorila druge člane tolpe, ki bi nato izginili. Pozneje, nekega lepega dne, sta videla načelnik Stone in eden njegovih pomočnikov, Emme Drew, neki tovorni avtomobil, ki je šel skozi mesto Paterson, N. J. Temu tovornemu vtomobilu sta na kratko razdaljo sledila dva izmed osumljenih. Detektiva sta aretirala oba ta človeka ter dobila informacije, ki so dovedle do zajetja voditeljev tolpe, vključno nekega 'Scranton Joe", ki je bil še dolgo časa na sumu. Ob istem času so oblasti tudi izvedele za mesta, kjer je bilo skritih tri tisoč funtov ukradenih barv.

Zadeva pa še nikakor ni bila pojasnjena vsled aretacije ljudi ter povratka ukradenega blaga. Nadaljni ključi so segali prav do — Chicage. Na ta način je bila izvedena aretacija nadaljnih ljudi, ki so šli tja, da ustanove trgovino za razpečavanje ukradenih barv.

V celem je bilo aretiranih več kot 120 ljudi v raznih državah, — kajti vsi ti so bili na ta ali oni način v zvezi s to tatvino.

Ko se je spravilo skupaj vse dokaze, se je izvedelo, da so bile barve najprvo odvedene v Marlborough, N. Y., tekom julija meseca neposredno potem, ko so bile ukradene iz skladišča.

S pomočjo navadne mačke se je na ta način razvozljalo zagonetko ukradenih barv in krajev, kjer se je skrivalo dragoceni plen.

Dve stvari sta, kateri bi bilo zanimivo izvedeti. Ali je bila mačka primerno nagrajena od pravice kateri je izkazala tako uslugo, dasi nevede in nehote? Druga stvar pa bo zanimala čitatelje, ki so bolj matematičnega duha. Kakšne prilike je imela ta mačka sredi bučnih milijonov velikanskega svetovnega mesta, da se je drgnila ravno ob hlače detektiva, ki se je nahajal na lovu na tatove dragocenih barvil?

Kje so Vaši prijatelji?

Ako želite, da Vam pošljemo kak list, knjigo ali koledar, nam naznanite njih naslove.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA 5. JULIJA 1908 — INKORPORIRANA 27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: JOHN PERKO, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 83, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIČ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadvile, Colo.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: JOHN GERM, 817 East C. St.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

PORTNI ODBOR:
Predsednik: ANTON KOCHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZASTOPNIŠKI ODBOR:
Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 122, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 259, Ely, Minn.
PETER GESHELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

Šestindvajset in ena.

Maksim Gorkij. — Miroslav G.

Poema.

Šestindvajset nas je bilo — šestindvajset živih strojev, zaprtih v vlažni, obokani kleti, kjer smo od jutra do večera mesili testo ter delali preste in kolačke. Okna naše kleti so se odpirala na jamo, prerito pred njimi in obloženo z opeko. Okviri so bili od zunaj zagrajeni z gosto železno mrežo in solnčna svetloba ni mogla prodreti do nas skozi stekla, pokrita z debelim prahom. Naš gospodar je zabil okna z železom radi tega, da ne bi mogli dajati njegovega kruha beračem in našim lačnim brezposelnim tovarišem; naš gospodar nas je imenoval goljufe in nas hranil z gnilim drobom namesto z mesom. . . .

Dušilo nas je v ozki zidani škatlji, pod nizkim in težkim stropom, pokritim s sajami in pajčevino. — Težko in zoprno je bilo živiljenje med debelimi stenami, polnimi umazanih prog in tesnobe. . . . — Vstajali smo ob petih zjutraj, ne da bi se naspali — ob šestih z otopelostjo in ravnodušnostjo že pričeli delati preste iz testa, ki so ga zgotovili za nas tovariši med tem, ko smo mi še spali. In celi dan od zjutraj do desetih zvečer jih je nekaj sedelo za mizo in razdeljevalo z rokami prožno testo, a drugi so tačas mesili moko z vodo. In celi dan je zamišljeno in otožno žuborela vrela voda v kotlu, kjer so se kuhale preste in pekarjeva lopata je naglo drgnila po opeki v peči in odmetavala opolzle, kuhane kosce testa na vročo opeko. Od jutra do večera so na eni strani peči gorela drva in rdeči blesk plamena je trepetal na steni delavnice, kakor da bi se molče smejal nad nami. Ogromna peč je bila podobna pokvečeni glavi pravljične pošasti — kakor da bi zrasla izpod tal in odprla široko žrelo, polno jarkega ognja. Puhala je v nas vročino in gledala na naše brezkončno delo skozi dve črni lini nad čelom. Te dve lini sta bili kot oči — neusmiljene in ravnodušne oči pošasti. Gledale so nav vedno enako s temnim pogledom, kakor da bi se že naveličale gledati sužnje in prezirale so nas s hladnim prezirom modrosti, ker niso pričakovale od sužnjev nič človeškega.

Dan za dnem smo v prahu in blatu, prinešenem z dvorišča, v zaduhlem prostoru gnetli testo in delali preste ter jih mehčali z našim znojem. Mrzili smo svoje delo z ostro mržnjo; nikoli nismo jedli tega, kar je vhajalo izpod naših rok in smo rajši jedli črn kruh kakor kolačke in preste. Sedeč za dolgo mizo, — eden nasproti drugemu, devet nasproti devetim — smo cele dolge ure mehanično privzdigovali in premetavali testo z rokami in prsti, in smo se svojemu delu tako privadili, da že nismo nikoli sledili z očmi dviganju rok. In tako pozorno smo si ogledali drug drugega, da je vsakdo izmed nas poznal vse gube na obrazih svojih tovarišev. Govorili nismo o ničemer; privadili smo se temu in ves čas molčali, če se nismo kregali; kajti vselej je vzroka dovolj, da se obregneš ob človeka, zlasti ob tovariša. Pa zmerjali smo se zelo redko, — kaj pa naj zakrivi človek, če je polumrtev, če peza trpljenja potlači vsa čuvstva v njem?

Toda molčanje je strašno in mučno le za one, ki so že vse povedali in nimajo govoriti ničesar več za ljudi pa, ki še niso pričeli govoriti, je molčanje lahko. . . Včasih smo tudi peli, in naša pesem se je pričela takole: sredi dela je kdo nenadoma težko vzdihnil kot truden konj in začel peti potihem in vleči pesem, katere žalobno-laskavi motiv vedno olajša in odjemlje breme duši pevčevi.

Eden izmed nas poje, mi drugi poslušamo spočetk anjegovo samotno pesem, ki gasne in pojenja pod težkim stropom kleti, kot — majhen ogenjček na stepi v vlažni jesenski noči, kadar visi sivo nebo nad zemljo kot svinčena streha. Potem se peveu pridruži drugi — in že plavata tiho in otožno dva glasova v zaduhli, tesni jami. In nenadoma poprime še nekaj glasov — pesem narašča kot val, postaja vedno bolj mogočna in kot bi razmikala vlažne, težke stene naše zidane ječe. . . .

Vseh šestindvajset poje; močni, davno izurjeni glasovi napolnjujejo delavnico; pesmi je tesno v njej; zaletava se ob kamenite stene, ječi, plaka in napolnjuje srce s tiho boljo, odpira v njem stare rane in vzbuja potrtost. . . . Pevci vzdihujejo globoko in težko. Tupatam kdo nepričakovano pretrga pesem in dolgo posluša, kako pojejo tovariši, in iznova vliva svoj glas v skupni val. Drugi zopet otožno vzklikne: ah! in poje z zaprtimi očmi in morda se mu gost, širok val glasov predstavlja kot cesta, ki vodi daleč, daleč, široka cesta, osvetljena z jarkim solncem in on vidi samega sebe iti po njej. . .

Plamen v peči vedno in vedno prasketa, vedno in vedno škrablje pekarjeva lopata po opeki, voda klopoče v kotlu in odblesk ognja tudi vedno in vedno trepeče, nemo se smejoč. A mi opevmo s tujimi besedami svoje topo gorje, težko pobitost živih ljudi, pripravljenih ob solnce, koprnenje sužnjev. Tako smo živeli šestindvajseteri v obokani kleti velike, zidane hiše, in naše življenje je bilo tako zelo težko, kakor da bi bila vsa tri nadstropja te hiše zgrajena naravnost na naših plečih.

* * *

A razen pesmi je bilo pri nas še nekaj lepega; nekaj, kar smo ljubili in kar nam je morebiti zamenjalo solnce. V drugem nadstropju naše hiše so stanovale trgovke z zlato vezenino in sredi med njimi je živela šestnajstletna hišna Tanja. Vsako jutro je k steklu okenca naše delavnice prislanjala svoj mili, rožni obrazek z modrimi veselimi očmi, in zvonki, laskavi glas nam je klical: "Arestantički, dajte mi prest!"

Vsi smo dvignili glave in se ozirali proti vratom, odkoder je prihajal znani nam jasni glas in gledali radostno, dobrodušno, čisti, dekliški obraz, ki se nam je tako nebeško smehljal. Prijetno je bilo videti k steklu pritisnjen nos in drobne, bele zobe, ki so blesteli med rožnimi ustnicami, odprtimi n smehljaj. Hiteli smo ji odpirat vrata in smo zdevali pri tem drug drugega. In ona, taka mila in vesela, stopi noter k nam, nastavlja svoj predpasnik in stoji pred nami, z glavico malo nagnjeno na stran in se smehlja venomer Dolga in debela kita kostanjevih las se ji spušča čez ramo in leži na njenih prsih. Mi, umazani, mračni, pohabljeni ljudje jo gledamo od zdolaj gori, — prag pri vratih je bil višji od tal za štiri stopnice, — mi jo gledamo, voščimo ji dobro jutro, govorimo ji kakšne posebne besede, — imamo jih v naših srcih samo zanjo. Ko se pogovarjamo ž njo, so naši glasovi mehkejši in šale so lažje. Zanjo imamo pripravljeno vse posebno. Pek jemlje iz peči preste z loparjem, same lepo spečene, rmenkaste preste in jih spretno stresa Tanji v predpasnik.

— Glej, da te ne zaloti mojster, — jo svarimo vselej. Ona se pretkano smeje in nam kliče veselo:

— Zbogom, arestantički! — in steče urno kot miška.

Nič drugega. . . . A še dolgo potem, ko odide, govorimo o njej eden z drugim, — govorimo vedno eno in isto, kar smo govorili včeraj in prej. . . To je težko in mučno, ko človek živi in se okrog njega ne izpreminja ničesar; n če še vse to ne ubije na smrt njegove duše, je tem mučnejša enakomernost okolice. O ženskah smo govorili vedno tako, da nam je bilo včasih samim zoprno poslušati surove, nesramne stvari. To se razume samoposebi; kajti one ženske, ki smo jih poznali, niso bile morda vredne dugačnih besedi. Toda o Tanji nismo nikoli slabo govorili; nikdar si ni nihče izmed nas dovolil ne samo dotakniti se je z roko, ampak celo razbrzdane šale ni slišala nikoli od nas. Morda je bilo vse to vsled tega, ker ni ostala dolgo pri nas: zablesti pri nas ne. oček kot zvezda, ki se utrne z neba in že izgine; morda tudi zato ker je bila majhna in zelo lepa, a vse lepo vzbuja spoštovanje do seke celo pri surovih ljudeh. Čeprav je naše prisiljeno delo napravilo iz nas tope vole, smo še vseeno ostali ljudje in kot vsi ljudje nismo mogli živeti brez tega, da se ne bi klanjali udano najsibo že komurkoli.

Boljše od nje ni bilo nikogar okoli nas. Nihče razen nje se ni brigal za nas, ki smo živeli v kleti, nihče, prav nihče — čeprav je v hiši stanovalo dokaj ljudi. In navsezadnje — najbrž je to glavni vzrok — smo jo smatrali mi vsi za bitje, ki je na svetu samo radi naših prest, šteli smo si v dolžnost, dajati ji tople preste. To je postala naša vsakdanja daritev božku, takorekoč sveti obred in od dne do dne smo se bolj navezali nanjo. Razen kolačkov in prest smo djali Tanji mnogo svetov — naj se topleje oblači, naj ne teka naglo po stopnicah, naj ne nosi prevelikih butar drv. Poslušala je naše nasvete smehljaje, odgovarjala nanje tudi smehljaje in nas ni ubogala nikdar; a mi se nismo hudovali za to: potreba nam je bila le pokazati, da skrbimo zanjo.

Pogosto se je obrnila do nas z raznimi prošnjami. Prosila je naprimer odpreti ji težka vrata v klet, naklati drv, vse to smo ji storili z radostjo in nekim ponosom; pa tudi vse drugo, kar je hotela.

A ko jo je eden od nas poprosil, naj mu zašije edino srajco, ga je prezirljivo zavrnila, rekoč:

— Kaj ti ne pade v glavo! — O seveda, še kaj? —

Smejali smo se temu čudaku in nikoli več je nismo prosili za kaj. Ljubili smo jo — in s tem je vse povedano. Človek hoče vedno oddajati svojo ljubezen komurkoli, čeprav morda včasih ž njo davi, včasih umaže in zastruplja življenje svojega bližnjega, zato ker ljubeč ne spoštuje tistega, ki ga ljubi. Mi smo morali ljubiti Tanjo, ker nismo imeli nikogar drugega, ki bi ga ljubili.

Včasih je kdo izmed nas nezadovoljen, sam nevedi zakaj, takole ugibal in modroval:

— Zakaj vendar negujemo to punčko? Kaj je takega na njej? A? Malo preveč se igračkamo ž njo! —

Človeka, ki se je drznil tako govoriti, smo naglo in pošteno ukrotili, — morali smo nekaj ljubiti: tako smo tudi našl iin ljubili, a to kar ljubimo mi šestindvajseteri, mora biti za vsakogar od nas nedotakljivo kakor naša svetinja, in vsakdo, ki se temu protivi, je naš sovražnik. Morebiti tudi ne ljubimo, kar je zares dobro, a nas je šestindvajset, in kar je nam drago, želimo, da je tudi drugimsveto.

Naša ljubezen ni nič manj težka kot mržnja. . . In morda ravno zaradi tega trdijo nekateri pogumneži, da je naša mržnja prikupnejša kot ljubav. . . Ali čemu vendar oni ne bežijo od nas, če je temu tako?

(Dalje prihodnjič).

Starcu ne šteje mladostnega ognja
nihče v greh;
mladcu, ki v sreu se hitro postara,
sodi v posmeh.

Anton Medved.

PODOBE IZ SANJ

Spisal: Ivan Cankar

To "Podobe iz sanj" so bile napisane v letih strahote 1914—1917. Zato je razumljivo, da marsikatera beseda ni tako postavljena, kakor bi po vsej pravici morala biti, in da je marsikatera zastrta in zabrisana. Vendarle pa naj ostane vse, kakor je bilo: za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

IVAN CANKAR.

Jeseni 1917.

MAJ.

Šel sem najprej na vrt. Tam so cvetele jablane; nekatere so bile čisto bele, druge so imele na mehkih lističih rahel rožnat dih, kakor se prikaže zjutraj na otroških licih. Pod jablanami se je razprostirala blesteča sinja preproga potočnice, tako nagosto tkana, da je trava komaj dihala in se poganjala trudoma k luči. Po tej lepoti se je znad gozda, še v meglenem somraku dremajočega, razgledavalo jutranje solnce, neba in zemlje svetlooki gospodar.

Utrgal sem potočnico in sem ji rekel: "Kaj nič ne vidiš, ti mala, nedolžna? Kaj nič ne veš? Saj je to čisto drugo solnce, saj je čisto druga pomlad! Ti pa si, kakor si bila!" Čez pet minut je potočnica v moji vroči roki ovenela, izdihnila. Presunil me je strah, ko sem jo videl mrtvo in ko sem se spomnil na vse tiste, ki sem jih bil pohodil brez misli in brez kesanja: "Človek si; in smrt je tvoj spomin!"

Napotil sem se v gozd. Vse je bilo tam, kakor prejšnje čase, prav nikjer ni bilo znamenja trohnobe, nikjer ni dišalo po nezakopanih truplih. Izza visokih, temnih streh se je lesketalo sočno listje mladih hrastov; tla so bila vsa prepredena s svežim praprotjem in širokimi njivami borovnic; kraj poti se je prikazala, me je tiho izpod listja pozdravila zakasnela vijolica, tam se je zasvetila vrsta belih marjetic, v globokem zatišju se je skrivala plaho stisnjena družba razevelih šmarnic. Nežno, zlatozeleno cvetje mladih smrek in boroveev je z žarkimi venci ovijalo zamolklo vejevje. Tak cvet, ki je imel natanko podobo grškega križa, sem utrgal, sem ga pobožal in sem mu rekel: "Ti zlatozeleni, mehki cvet, ti nebogljeni, kaj nič ne veš? Kaj ne veš, kako hudo nam je na svetu? Veseliš se luči, kakor da je še zmerom tista gorka luč! Piješ življenje in ga ljubiš, kakor da je še zmerom tisto mlado življenje! Ti nedolžni, nespametni cvet!" Čez pet minut je ta cvet usahnil in obledel: zasegla ga je smrt, ko je šel človek mimo.

Nenadoma se je gozd razmaknil na obe strani in ugledal seu prostrano jaso, ki je poprej ni bilo. Tam so rasli nekoč kostanji, ponosna in vesela bratovščina, zdaj so stali med grmičevjem in praprotjem nizki štori, siromašni; zdelo se mi je, kakor da bi ranjenci kazali ostanke gladko odžaganih rok in nog. Izpod mrtvih štorov so ječé koprnele mladike, da bi zadobile prostora in zraka; toda nekaj temnega, neusmiljenega jih je tiščalo k tlom, jim ni dalo do življenja. Prav pod menoj je poslednjikrat zaječala mladika, je zavzdihnila trepetaje: "Človek je hodil tod; njegov spomin je smrt!"

Majsko solnce, to milo in mehko, še ni bilo dospelo do poldneva, na golo jaso pa je pripekalo s trdo poletno močjo. Legel sem v praprot in koj mi je dremavica rahlo segla preko čela in oči. Tik ob moji desnici je rasla drobna modrikasta cvetica, ki ji ne vem imena; vanjo se je bil vsesal velik čmrlj; požiral je tako pohlepno, da je potresaval z debelim spodnjim životom; cvetica se je zibala. Oprezno sem vzdignil roko, nameril ter urno izprožil kazalec ob paleu. Čmrlj je odletel daleč, prevalil se v praproti, pobral se brž, nato pobrenčal krog mene v hitrih kolobarjih, napol razljučen, napol prestrašen, ter nazadnje izginil v solnčno luč. Cvetici se je bilo zlomilo stebelce pod vratom in glava se je bila nagnila nizdol. Takrat je naglo in nemirno, kakor da je bil zgrešil pot, priplezal na moj čevelj dolg črn mravljinec ter stremil hlastaje in opotekaje se proti nogavici. Tudi nanj sem nameril naskrivaj, toda videl me je, begal je na to, na ono stran a pobegniti ni mogel; izprožil sem ob pravem času, odletel je visoko in ni ga bilo več.

Dremavica me je kmalu tako prevzela, da se je visoko drevje krog jase pričelo polagoma in v vrstah zibati in zadobilo je čudne, pošaste oblike; temne smreke so bile podobne ljudem-velikanom z mnogoterimi dolgimi, rogovilastimi rokami, s trepalnicami, ki so segale do trebuha, in s štorastimi, ogromnimi nogami, ki so se le mukoma trgale iz tal. Svetloba na jasi je bila milejša, lila mi je v dušo kakor vino. Videl in slišal sem vse naokoli, ali ganil se nisem; sladka, lenobna omotica mi je bila z mehko odejo pogrnila telo in nisem je maral premakniti, da bi mi ne zdrknila s kolen. Slišal sem, kako so prepevali in se pogovarjali ptiči v vejevju, kako je od daleč klicala kukavica samotarka in kako se je med seboj pomenkovalo drevje samo, z zamolklim glasom in modro besedo. V teh pogovorih je bil velik mir, nekaljen, bila je radost, globoka in tiha, kakor jezero, ki počiva pod opoldanskim solncem.

Tedaj se je na odeji prikazalo nekaj nerodnega, zavaljenega; prekopicalo se je, opotekalo se, plezalo zmerom vise; bil je debeli čmrlj, sila velik, devetkrat večji kot prej. Koj za njim je od drugega konca ročno in urno prihitel mravljinec; tudi ta je bil prečudno dolg, da takega še nikoli nisem videl. Ko sta si prišla nasproti na mojem trebuhu, sta si odpočila; gledala sta name z izbuljenimi očmi, kazala sta name in se razgovarjala natihoma. Tesno mi je bilo pri srcu, rad bi bil slišal in razumel vsaj besedo. Ali prav v tistem hipu se je oglasilo nad menoj dvoje senic, tenko in razločno. "Bojim se kragulja, ali bolj se bojim človeka!" je rekla ena. "Kragulj je lačen, človek pa je hudoben!" je odgovorila druga. Čmrlj in mravljinec sta bila zmerom večja in zmerom težja, tiščala sta me, da sem komaj dihal. Z vso silo sem zgrabil za odejo, vrgel sem jo raz sebe in sem se vzdramil.

Šel sem iz gozda s povešena glavo, potrt in sila truden. Na srce mi je tolkla kakor z razbeljenim kladivom beseda za besedo:

Vsem sije to majsko solnce, čmrlju in mravljincu, senicam in ščinkovcem, praprôti in šmarnicam, hrastom, smrekam in borovcem, vsem božjim stvarem, le človeku ne, človeku, ki ima dušo, razum in voljo, le srca ne. —

Vrnitev ruskih beguncev v domovino.

Namestnik ljudskega komisarja za zunanje zadeve Korlov je naslovil na vse vlade, v čijih območju se še nahajajo ruski odaniki, ki se mislijo vrniti v Rusijo, noto, naj se dotičnim ruskim državljanom sporoči, da se smejo samo tedaj vrniti v Rusijo, če je predhodna država, v kateri se nahajajo začasno, zaprosila za to in če je ruska vlada prošnji ugodila. Sovjetska vlada je za to izdala to naredbo, ker z onimi, ki pridejo iz tujih držav v Rusijo nazaj, včasih pridejo tudi protirevolucijonarji v državo.

V staro domovino

S posredovanjem tvrdke Frank Sakser so odpotovali v staro domovino sledeči rojaki:

S parnikom Paris
dne 25. junija:

Louis Lovko iz Johnstown, Pa., v Cirknico.
Franc Jeršin iz Kansas City, Mo., v Trebnje.
Anton Gruber iz Hillyard, Wash., na Tirolsko.

S parnikom Columbia
29. junija:

Mihael Ortar iz Reliance, Wyo., v Grahovo.
Franc Ozimek iz Cleveland, O., v Dobrniče.
Anton Kač iz Savannah, Ga., v Celje.
Franc Oblak z družino iz Little Falls, N. Y., na Vrhniko.
Jožef Tomšič iz Prairie du Chien, Wis., na Verd.
Blaž Rajšel iz Piachutta, Minn., v Čabar.
Jožef Ratkovič iz Leadville, Colo., v Suhor.
Anton Krampelj iz Leadville, Colo., v Turjak.
Janez Sever iz Leadville, Colo., v Turjak.
Janez Krolme iz Indianapolis, Ind., v Zidani most.
Josip Majnarič iz Keewatin, Minn., v Delnice.
Ivan Kezele iz Keewatin, Minn., v Delnice.
Janez Mihelič iz Crested Butte, Colo., v Vrbosko.
M. Stajduhar iz Crested Butte, Colo., v Vrbosko.

Mesto rojenih atentatorjev

je Barcelona na Španskem. V teku pol leta je bilo tu 347 ubojev ali takozvanih "socialnih" atentatov.

ADVERTISEMENTS.

Išče se operatorje

na Tom-O'-Shanter in Polla Boys klobukih.
A. D. KATCHER, 1115 Broadway cor. 25th Street New York

NAZNANILO in PRIPOROČILO.

Naš stalni zastopnik **Mr. JANKO PLEŠKO** pobira naročnino za Glas Naroda na **6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio**, in daje vsa druga pojasnila glede potovanja v stari kraj ali dobiti svojce od tam, glede denarnih pošiljatev in sploh v vseh drugih zadevah. Ima v zalogi tudi knjigo Peter Zgaga. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo Glasa Naroda.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialist v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mahurške po telesu, v grlu, izpadajo lasje, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalezna.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrocelo ali vodno kilo odstranim v 20. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odstranim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine okolkline srbečica, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam že iz starega kraja, zato vas lažje ozdravim, ker vas razumem slovenski.

Uradne ure: ob delavnikih od 9. do 5. Ob nedeljah od 9 do 2.

Električni likalniki

poseben 25% popust.

Od 27. junija pa do 9. julija bodo oni prodajalci v tem mestu, ki imajo to objavo, prodajali električne likalnike, 25 odstotkov ceneje kot jih prodajajo ponavadi.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne priprave, namenjene za udobnost občinstva.

20 Norfolk St
10 Irving Place
124 West 42d St
151 East 86th St
15 East 125th St
362 East 149th St
555 Tremont Ave

PRISRČEN smeh je najboljše zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni --- se prav na široko zasmejte — pa boste takoj ozdravljeni.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon pridenite petdeset centov v znamkah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znamkah mi pošljite knjigo "Peter Zgaga."

Ime .....
Naslov .....
Država .....

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski spisal Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

24 (Nadaljevanje.)

— Če mislite, prijatelji moji, — je nadaljeval, — da ne izdelujejo detektivov kot sem jaz za toliko in toliko na leto, imate prav. Ko sem bil star dvajset let, sem stopil v službo pri nekem astronomu, kot njegov računar, po dolgih letih študija. Dajal mi je hrano in sedemdeset frankov na mesec. S tem denarjem sem se dobro oblačil ter popisal vsaki dan ne vem koliko kvadratnih čevljev papirja s številkami.

Gospod Lekok je močno vlekel dim iz svoje smodke za trenutek ter vrgel pri tem radoveden pogled na gospoda Planto. Nato pa je nadaljeval:

— Lahko si mislite, da nisem bil najbolj srečni človek na svetu. Pozabil sem omeniti, da sem imel dve majhni napaki: ljubil sem ženske in igro. Vsi ljudje ne morejo biti popolni. Moja plača se mi je zdela premajhna in ko sem tako računal, sem se oziral naokrog ter iskal poti, po kateri bi prišel hitro do premoženja. Obstajalo je v resnici le eno sredstvo: polastiti se denarja kakega drugega, a tako premeteno, da bi me ne zasledili. Moj duh je bil zelo rodoviten glede raznih pripomočkov in ustvarjal sem na tisoče načrtov, kojih eden je bil bolj praktičen kot drugi. Prestrašil bi vas, če bi vam povedal le polovico tega, kar sem mislil v onem času. Če bi obstajalo dosti tatov mojega kalibra, bi bilo treba besedo "lastnina" izbristi iz besednjakov. Varnostne odredbe ali blagajne bi bile brez koristi. Na srečo pa so kriminalci ponavadi idioti.

— Kam sili? — si je mislil zdravnik.

— Nekega dne sem se ustrašil svojih lastnih misli. Ravnokar sem iznašel načrt, s pomočjo katerega bi človek lahko oropal kakega bankirja za 200,000 frankov, s prav tako malo nevarnostjo ali težkočo kot dvignem sedaj to čašo. Vsled tega sem si rekel: — Dečko, če bo šla stvar tako naprej, bo prišel kmalu trenutek, ko boš povsem naravno prešel od ideje k praksi. — Ker pa sem se rodil kot pošten dečko, — seveda le slučajno, — in ker sem bil trden v svojem sklepu, da se poslužim talentov, katere mi je dala narava, sem se osem dni pozneje poslovil od svojega astronoma ter šel na prefekturo. Strah, da postanem tat, me je prignal v naročje policije.

— In vi ste zadovoljni s to zameno? — je vprašal dr. Gendron.

— Lahko vam rečem, doktor, da mora moje prvo obžalovanje šele priti. Jaz sem srečen, ker se lahko poslužujem svojih posebnih sposobnosti na korist človeškega rodu. Eksistenca ima veliko privlačno silo zame, kajti še vedno imam eno strast, ki prekaša vse druge, — radovednost.

Detektiv se je nasmehnil ter nadaljeval:

— Najti je ljudi, ki imajo manijo za gledišča. To je kot moja lastna manija. Jaz le ne morem razumeti, kako morejo ljudje uživati to nesrečno razkazovanje izmišljotin, ki so napram resničnemu življenju to, kar je skleda loja napram solncu. Meni se zdi gorostasno, kako se morejo ljudje zanimati za čustvovanja, ki so sicer dobro predstavljena, a vendar izmišljena. Ali se morete smejati dovtipom komedijanta, o katerem veste, da je oče velike družine, ki je v velikem pomanjkanju? Ali morete pomilovati žalostno usodo uboge igralke, ki zastrupi samo sebe, ko vendar veste, da jo boste srečali na bulevardu, ko pridite ven?

— Zaprimo torej gledišča, — je predlagal dr. Gendron.

— Mene je težje zadovoljiti kot pa občinstvo, — je odvrnil gospod Lekok. — Jaz moram imeti resnične komedije ali pa resnične žaloigre. Moje gledišče je — družba. Moji igralci se pošteno smejejo ali pa pretakajo pristne solze. Izvršen je bil zločin, — to je prolog. Jaz dospem na pozorišče in prične se prvo dejanje. Jaz obsežem z enim pogledom najbolj podrobne sence pozornice. Nato skušam prodreti v motive spravim v skupine značaje, zvežem epizode z glavnim dejstvom ter povežem v snop vse okoliščine Akcija dospe kmalu do krize, kajti nit mojih izvajanj me dovede do krive osebe. Jaz ga uganem, aretiram in izročim oblastim. Nato pride veliki prizor. Obtoženi se bori, poskusi trike ter cepi slamo. Sodnik, oborožen z orožjem, katero sem mu skoval jaz, pa premaga nesrečneža. On ne prizna, a je otopel. In koliko stranskih oseb, sokrivcev, prijateljev, sovražnikov in prič se zgrinja krog glavnega krivca. Nekateri so strani, drugi boječi ali pa mrki in zopet drugi groteskni. Moje zadnje dejanje je porotna obravnava. Javni obtožitelj govori, a jaz sem oni, ki sem mu dobavil ideje. Njegove fraze so le okvir, ki obdajajo sliko mojega poročila. Predsednik predloži poroti svoja vprašanja. Kakšno ginjenje! Usoda moje žaloigre se je odločila. Porota odgovori mogoče: — Nekriv. — Dobro, moja igra je bila slaba in občinstvo me izžvižga. Če pravi: — Kriv, — je bila igra dobra in ploska se mi. Naslednjega dne grem lahko ter vidim svojega junaka. Potrepam ga po ramenu ter mu rečem: — Izgubil si, prijatelj, kajti jaz sem preveč za tebe.

Ali je mislil gospod Lekok resno, ali pa je igral nameravano igro? Kaj je bil namen te njegove avtobiografije? Ne da bi se navidez zmenil za presenečenje svojih tovarišev, si je zapalil novo smodko. Nato pa je, namenoma ali ne, postavil svetilko, s katero je prižgal smodko, ne na mizo, kjer je stala preje, temveč v neki vogal na kaminu. Na ta način je bil obraz gospoda Plante popolnoma razsvetljen, dočim je ostal oni Lekoka v senci.

— Moram priznati, — je nadaljeval, — brez napačne skromnosti, da so me le redkokedaj izžvižgali. Kot vsak drugi človek imam tu di jaz svojo Ahilovo peto. Premagal sem deloma igre, a nisem mogel premagati svoje strasti do žensk.

Golboko je vzdihnil, z resignirano gesto moža, ki si je izbral svojo pot.

— Stvar je taka. Živi neka ženska, pred katero nisem drugega kot tepec. Da, jaz, detektiv, strah tatov in morilcev, ki sem skozi deset let plaval sredi greha in zločina; ki perem umazano perilo vse korupcije, ki sem premeril vse globine človeške infamije; jaz, ki vem vse, ki sem videl in čul vse; jaz, Lekok, sem pred njo bolj priprost in lahkoveren kot kak otrok. Ona me vara, — jaz vidim to — in ona mi dokaže, da sem videl napačno. Ona laže, — jaz vem to in ji dokažem, — a jaz ji vrjamem. Vse to pa radi ene onih strasti, — je dostavil s tajinstvenim, žalostnim glasom, — katere starost, mesto da jih pogasi, le podpihuje in kateri dobavlja zavest sramu in nemoči nadaljno kurivo. Človek ljubi in zavest, da se njegove ljubezni ne more vračati, je ena onih žalosti, katere ste morali občutiti, da poznate njih globino. V trenutku pameti vidi človek ter sodi sam. On pravi ne, to ni mogoče, kajti ona je še skoro otrok in jaz skoro star mož. On prav ito, a v njegovem srcu, močnejši kot pamet, volja in izkušenost, ostaja žarek upanja, in pravi si samemu sebi: — Kdo ve? Mogoče. — On čaka. Na kaj? Na čudež? Čudeži se dandanes ne dogajajo. On se ne briga za to ter upa naprej.

Gospod Lekok je prenehal, kot da mu je govorjenje preprečilo nadaljevanje izvajanj. Gospod Planta je kadil še naprej mehanično ter puhal iz sebe dim v rednih intervalih. Njegovo lice pa je bilo videti vznemirjeno, njegov pogled je bil nestalen in njegove roke so se tresle. Vstal je, vzel svetilko s kamina, jo postavil zopet na mizo ter sedel. Pomembnost tega prizora se je konečno predočila dr. Gendronu.

Ne da bi se preveč oddaljil od resnice, je Lekok ravnokar vprizoril enega svojih najbolj drznih eksperimentov termislil, da je brez pomena iti še naprej. Vedel je sedaj, kar je hotel vedeti. Po trenutku molka se je stresel, kot da se je prebudil iz sanj, potegnil iz žepa svojo uro ter vzklikni:

— Moj Bog, jaz klepetam tukaj in čas hiti.

— In Gespin je v ječi, — je pripomnil zdravnik.

— Dobili ga bomo ven, — je odvrnil detektiv, — če je res nedolžen. Za enkrat sem obvladal misterij, mojo romanco, če hočete in sicer brez vsakega zeva. Je pa eno dejstvo skrajne važnosti, katerega sam od sebe ne morem pojasniti.

— Kaj? — je vprašal Planta.

— Ali je mogoče, da je imel gospod de Tremorel zelo velik interes na tem, da najde nekaj, — račun, pismo ali papir kake vrste, — nekaj zelo majhnega obsega, kar bi bilo skrito v hiši?

— Da, to je mogoče. — je odvrnil mirovni sodnik.

— Jaz moram vedeti to za gotovo.

Gospod Planta je pomišljal za trenutek.

— Dobro torej. — je nadaljeval, — prepričan sem, trdno prepričan, da bi grof v slučaju, da bi madama de Tremorel nenadno umrla, prebrnil celo hišo, da najde gotov papir, o katerem je vedel, da se nahaja v posesti njegove žene in katerega sem imel jaz sam v svojih rokah.

(Dalje prihodnjič.)

ADVERTISEMENTS.

VABILO

k plesni veselici, katero priredi **društvo Marije Pomagaj v Little Falls, N. Y., v soboto 2. julija** v dvorani društva sv. Jožefa na 36 Danube St. Cenjeni rojaki in rojakinje v Little Falls in bližnji okolici so vljudno vabljeni, da se vdeležé te veselice. Za razvedrilo bo dobro preskrbljeno. Na veselo svidenje dne 2. julija!

Odbor
društva Marije Pomagaj.

Kje je FRANK ŽIBERNA? Doma je iz Tomaja na Krasu. Pred letom dni je bival v Clevelandu, Ohio. Imam mnogo važnih novic za njega iz starega kraja. Če kdo izmed rojakov ve za njega, naj mi blagovoli javiti, ali pa če sam čita ta oglas, naj mi piše na sledeči naslov: Anthony Renčelj, 2555 Salmon St., Philadelphia, Pa.
(28-29—6)

NAPRODAJ JE

lepa hiša z gospodarskim poslopjem in lepim vrtom, njive, travniki in 4 glave živine. Natančna pojasnila daje lastnik. Prodam najraje vse skupaj. — Ivan Volk, čevljar, Zabiče hšt. 63, pošta Ilirska Bistrica, Venezia Giulia, Italy

VABILO

na veliko plesno in zabavno veselico, katero priredi **društvo sv. Alojzija** štev. 36 JSKJ. **v Conemaugh, Pa.,** na dan devetnajste obletnice, to je **4. julija 1921.** Ker je to prvo društvo v tej okolici in je v času svojega 19letnega obstanka veliko pripomoglo do našega napredka v tej okolici, upamo, da nas blagovolijo posetiti na omenjeni veselici vsi rojaki in rojakinje iz te okolice. Za izvrstno postrežbo v vseh ozirih bo jako dobro preskrbljeno. Začetek veselice ob 2. uri popoldne. Vstopnina za moške 50¢, dame proste. K obilni vdeležbi vabi odbor.

P. S. — Člani društva so prošeni, da se vdeležé te veselice vsi brez izjeme. Kdor se ne vdeleži, bo plačal svoto $1.00 v društveno blagajno, najsibo bližnji ali pa oddaljeni. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji dne 19. junija 1921.

John Brezovec, tajnik.
(28-30—6)

NAZNANILO.

Rojakom iz New Yorka in okolice, ki ne utegnejo med tednom priti v naš urad, naznanjamo, da je naša pisarna odprta vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne.

Frank Sakser State Bank.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantirano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

CENIK KNJIG

katere se dobi pri

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.		**Na v Ameriko.**	
Hitri računar	.35	Šesti del	1.35
Nemški abecednik	.35	**Gledališke igre.**	
Nemško-angleški tolmač	.60	Revček Andrejček	.50
Pravilo dostojnosti	.30	**Zemljevidi.**	
Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan	1.50	Združenih držav	.15
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00	Kranjske dežele	.10
Slovensko-nemški slovarček	1.00	Zemljevid Evrope	.30
Zabavne in razne druge knjige.		Velika stenska mapa Evrope	2.50
Amerika in Amerikanci	5.00	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po	.25
Knjiga za lahkomišelne ljudi, spisal I. Cankar	1.75	**Molitvenik.**	
Pet tednov v zrakoplovu	2.00	Rajski Glasovi,	
Doli z orožjem	.50	v platn ovezano	.90
Zbrani spisi Jakob Alešovec		v usnje vezano	1.80
Kako sem se jaz likal.		v kost vezano	1.70
Prvi del	1.25	Sveta Ura,	
Drugi del	1.25	v platno vezano	1.00
Tretji del	1.00	v usnje vezano	2.00
Ljubljanske slike.		v kost vezano	1.80
Četrti in peti del	1.50		

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah vračunjena.

ADVERTISEMENTS.

Kje je moj brat JAKOB TORNIČ? Pred več leti je bil nekje v državi Montana v Severni Ameriki in zdaj sem pa čul, da je leta 1914. umrl v San Pedro v Californiji. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi blagovoli sporočiti; v slučaju pa, da je še med živimi, naj se mi oglasi. Naslov: Luka Tornič, Ribeirao Preto, Sao Paulo, Brazil, South America.
(29-30—6)

Podpisana prosim cenjene rojake, če kdo ve za mojega moža VALENTINA ŠUŠTARŠIČ, da bi mi naznanil njegov naslov. Leta 1912 je odšel v Ameriko ter mi pustil 3 mesece starega otroka. Leta 1914 je bil njegov naslov: R. R. 8, Box 133, Pittsburg, Kansas, in potem se mi ni več oglasil. Ako kateri rojakov ve njegov naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj ga opozori na ta oglas, da se mi lahko sam oglasi. Jaz sem prišla pred kratkim iz starega kraja in če se mi kmalu ne javi, se bom poročila z drugim. — Theresa Šuštaršič in sin, 1111 East 61. St., Cleveland, Ohio. (25-29—6)

FARME! — FARME!

Rojaki! Sedaj ravno v teh časih se vam nudi dobra prilika, ako hočete iti na farme; ako hočete biti sam svoj gospodar, in sicer na dobre farme v bližini mesta Geneva, Ohio, in povečini med samimi Slovenci in Hrvati, kateri vam bodo radi pomagali v vseh ozirih, kar se tiče kmetijstva. — Prodajo se sledeče farme: Farma 54 akrov ob tlakani cesti, hiša 8 sob, velik zelenjak, studenčna voda par korakov od hiše, 6 poslopij, 7 akrov ovsa, 7 akrov vsejane trave, 4 akri koruze, 4 akri krompirja, 14 akrov gobrega gozda, ostalo je pašnik, 12 prašičev, dva konja in kokoši. Izvrstna prilika za rejo prašičev. Cena je $7500; takoj $2000, drugo na lahka odplačila. — Farma 50 akrov, hiša 7 sob, cementirana klet in hlev z vsem potrebnim poslopjem in orodjem v najboljšem stanju, 5 krav, 2 doma vzrejena konja, kokoši, 5 ton sena, 200 mernikov gosa. 125 mernikov koruze in drugo. Cena $10,000; takoj $7000, drugo na lahke obroke. — Farma 92 akrov, še nikoli prodana, se proda zaradi starosti gospodarja z vsem potrebnim poslopjem, hiša 10 sob, 1 konj, 1 krava ter 20 ton sena. Cena $9000; takoj $4500, drugo na lahke obroke, ali se tudi zamenja za hišo v mestu. — Farma 8½ akrov za kokošjerejo blizu mesta, 200 kokoši, hiša 5 sob in garaža. Cena $3000; takoj $1500, drugo na lahke obroke. — Farma 49 akrov, hiša 10 sob, studenčna voda pred hišo, vse potrebno orodje in poslopja, 3 akre trt, 5 krav, 2 konja, več prašičev in kokoši. Cena $8500; takoj $5000. — Farma 70 akrov, lepa hiša in vse poslopje, 9 akrov koruze, 9 akrov ovsa, 7 krav, 8 prašičev, 2 konja, kokoši in orodje, drugo je še za vsejat ter 30 akrov pašnika. Proda se zaradi bolezni. Cena $8500; takoj $4500, drugo na lahka odplačila. Imamo še več raznih farm naprodaj, ali se pa zamenjajo za hiše v mestu. Za podrobnejša pojasnila se oglasite ali pišite na: Frank Meh & Pikš Co., 6120 Saint Clair Ave., Cleveland, Ohio.
(28-29—6)

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. $9.—
Cipar grozdje največje in najsladkejše jagode, boksa 50 funtov .. $8.—
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov $7.—
Pošljite $3. na račun vsake bokse ki naročite in poslali bomo takoj
BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.

ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

RYNDAM	2	juli.	— Boulogne	WASHINGTON	30	juli.	— Cherbourg
LAFAYETTE	2	juli.	— Havre	ROUSILLON	2	avg.	— Havre
ZEELAND	2	jul.	— Cherbourg	ADRIATIC	3	avg.	— Cherbourg
AQUITANIA	5	jul.	— Cherbourg	LAFAYETTE	3	avg.	— Havre
LA LORRAINE	6	juli.	— Havre	FRANCE	4	avg.	— Havre
ADRIATIC	6	juli.	— Cherbourg	MAURETANIA	11	avg.	— Cherbourg
FRANCE	7	juli.	— Havre	LA LORRAINE	6	avg.	— Havre
PRES. WILSON	9	julija	— Trst	CANOPIC	9	avg.	— Genoa
FINLAND	9	juli.	— Cherbourg	BELVEDERE	11	aug.	— Trst
CRETIC	12	juli.	— Genoa	BERENGARIA	18	avg.	— Cherbourg
MAURETANIA	14	jul.	— Cherbourg	BOURDONNAIS	9	avg.	— Havre
LA SAVOIE	14	juli.	— Havre	AQUITANIA	23	avg.	— Cherbourg
P. MATOIKA	14	juli.	— Genoa	ZFELAND	6	avg.	— Cherbourg
LAPLAND	16	juli.	— Cherbourg	OLYMPIC	13	avg.	— Cherbourg
OLYMPIC	16	juli.	— Cherbourg	LA SAVOIE	13	avg.	— Havre
ARGENTINA	21.	julija	— Trst	LEOPOLDNA	16	avg.	— Havre
SAXONIA	23	juli.	— Cherbourg	PARIS	17	avg.	— Havre
AMERICA	23	juli.	— Cherbourg	LAPLAND	20	avg.	— Cherbourg
LA TOURAINE	23	juli.	— Havre	LA TOURAINE	20	avg.	— Havre
ROCHAMBEAU	25	juli.	— Havre	AQUITANIA	23	avg.	— Cherbourg
FINLAND	26	juli.	— Cherbourg	AMERICA	24	avg.	— Cherbourg
PARIS	27	juli.	— Havre	FRANCE	25	avg.	— Havre
CALABRIA	27	juli.	— Cherbourg	WASHINGTON	27	avg.	— Cherbourg
AQUITANIA	27	juli.	— Trst	ADRIATIC	31	avg.	— Cherbourg
KROONLAND	30	juli.	— Cherbourg				

Glede cen za vozne listke in vse druge pojasnila, obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, Inc.

Direktna služba iz New Yorka in Bostona v Napolj in Genovo. Karte do Palermo in Messine.

VELIK PARNIK NA DVA VIJAKA.

POCAHONTAS" odpluje sredi julija

Cene za Napolj in Genovo: Kabine $150 naprej, 3 razred $95 h. $5 voj. davka.
IZBORNA SLUŽBA — KRASNE DOBNOSTI.
Oddelek za potnike: 45 BROADWAY, NEW YORK.
Oddelek za prtljago: 120 BROADWAY, NEW YORK.

NAREDBA GENERAL. JUGOSL. KONZULATA

Vsak bo lahko dobil potni list, kdor ima dokaze, da je v resnici jugoslovanski podanik.

Soglasno z zadnjim odlokom ministrstva za zunanje zadeve bo konzulat izdajal potne liste vsem državljanom kraljevine Srbov, Slovencev in Hrvatov, ki bodo svojim prošnjam za potni list priložili tudi zadostne dokaze o jugoslovanskem državljanstvu.

Ko se bo konzulat prepričal, da so predloženi dokumenti pristni in zadostni, bo dobil prosilec potni list. V slučaju, da bi pa nastali kaki pomisleki, bo izdan potni list šele z dovoljenjem ministrstva.

Ker je število prosilcev ogromno in z vsakim dnem narašča, ni konzulatu mogoče takoj opraviti vsega dela, toda polagoma bodo prišli vsi na vrsto. Nihče naj ne kupi šifkarte prej, predno se osebno ne zglasi na konzulatu ter dobi potni list.

V vsakem drugem slučaju ne bo konzulat prevzel nobene odgovornosti za čakanje v New Yorku, in če ladja, za katero so vzeli karto, odpluje brez njih.

V dokaz državljanstva je treba predložiti: stari potni list, domovnico, vojaško knjižico, delavsko knjižico, krstni list ali potrdilo okrajnega sodišča v starem kraju. Kdor tega nima, bo dobil potni list šele s posebnim dovoljenjem iz ministrstva

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki na svetu. Izborna postrežba potnikom. V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

V JUGOSLAVIJO, MADŽARSKO, RUMUNSKO IN BOLGARSKO.

CALABRIA

27. JULIJA

Vozni list za Dubrovnik, Trst ali Reko $100. Vojni davek $5.00.

Preko Cherbourga:

BERENGARIA	30. junija
AQUITANIA	5. julija
MAURETANIA	14. julija

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LAFAYETTE	2. julija
LORRAINE	6. julija
FRANCE	7. julija
SAVOIE	14. julija

S. S. PARIS 33,760 ton. 45,000 konjskih sil.

27. julija -- 17. avgusta

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakema. Poseben zaščitnik Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za šifkarte in cene vprašajte v DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. ali pa pri lokalnih agentih.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino, sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da se ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in zanesljivo tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York
(Advertisement)

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vašo družino, sorodnika ali prijatelja Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejše in skušeno slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK
(potniški oddelek)
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(Advertisement)

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

PRES. WILSON	9. julija
ARGENTINA	4. avgusta
PRES. WILSON	27. avgusta

Cene za Trst in Reko so: $100 in $110.

Potom listkov izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NOVE COLUMBIA PLOŠČE po 85c.

Slovenska.

E4688) Mili svonček, petje
) Naprej zastave slave.
E4689) Na tujih tleh, petje.
) Ko bi moj ljubi vedel.
E4845) Še enkrat Te objamem.
) Nadolžno oko, petje
E4846) Hausmajsterca v tejatru.
) Špela pečenko jedla, šaljiva.
E4991) Špela in Micka iz Domžal
) Zaljubil se je vrabec, šaljiva.
E4992) Družinske sladkosti v Clevelandu
) Od kod je Špela doma. šaljiva.

Nemška vojaška godba.

E1481) Rosegger marš, vojaška.
) Aus dem Hochgebirg. valcer

E4232) Drummers parade marš.
) Miller daughter of the forest.
E4998) Radecki marš, vojaška.
) Oesterreich militaer marš.
E7000) 92 Regiment. marš.
) Grenadier marš, vojaška.
E1654) Holzbackerbaum marš.
) Hoch vom Dachstein marš.
E2117) Stolerlieder marš, vojaška.
) Hop, hop, Schnelpolka.
E4096) Beautiful Girl, polka.
) Sky Rocket Gallop.
E2184) Auf der Alm, valcer
) Postillon marš vojaška.
E2260) Na zdravi pohod, marš.
) Jeste se povidam, marš.

Po dolgem času smo dobili prave nemške plošče, vojaška godba prve verste, krasni vojaški marši in valcerji. Dobili smo jih par tisoč. Pravi glasni Columbia gramofoni od $30.00 do $375.00. Cenik v vseh jezikih Vam pošljemo brezplačno. Ko naročite blago, nam dajte točni expressni naslov, da blago prej dobite. Naročbo in denar (money order) pošljite na:

IVAN PAJK, Columbia Gramofon Dept. **24 Main St., Conemaugh, Pa.**